

Emmi Vuokko

Työllistyminen TV- ja elokuva-alalla

Tutkielma elokuva- ja televisiotuotantoon suuntautuneiden medianomien työllistymisestä

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Elokuva ja televisio: Tuotanto

Opinnäytetyö

3.5.2015

Tekijä Otsikko	Emmi Vuokko Työllistyminen TV- ja elokuva-alalla
Sivumäärä Aika	47 sivua + 2 liitettä 3.5.2015
Tutkinto	Medianomi
Koulutusohjelma	Elokuva ja televisio
Suuntautumisvaihtoehto	Tuotanto
Ohjaaja	Annakaisa Sukura, elokuva- ja televisiotuotannon lehtori
<p>Tämä opinnäytetyö on tutkielma työllistymisestä media- ja viestintäalalla ja se keskittyy aiheeseensa erityisesti elokuva- ja televisiotyön kannalta. Siinä tutkitaan pääasiallisesti Helsingin Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden, elokuva- ja televisiotuotantoon suuntautuneiden medianomien työllistymistä opintojensa jälkeen. Opinnäytetyössä kuitenkin sivutaan medianomien työllistymistä myös yleiseltä kannalta.</p> <p>Lähdeaineistona tässä opinnäytetyössä on käytetty internetistä löytyneitä tilastoja ja artikkeleita. Ensisijaisena lähdemateriaalina on kuitenkin toiminut Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuvan ja television koulutusohjelmasta valmistuneille medianomeille tehdyt kyselyt. Toinen päälähteistä on vuonna 2010 tehty alumnikysely Metropolian elokuvan ja television koulutusohjelmasta valmistuneille medianomeille ja toinen on joulukuussa 2014 ja tammikuussa 2015 tehty tuottajakysely Metropoliasta valmistuneille, elokuva- ja televisiotuotantoon suuntautuneille medianomeille.</p> <p>Opinnäytetyössä käydään ensin läpi yleisten tilastojen ja median artikkeleiden antamia tietoja ja mielikuvia medianomien työllistymisestä. Näitä mielikuvia verrataan medianomeille tehtyjen kyselyjen tuloksiin. Suurin osa tästä opinnäytetyöstä käy läpi sitä, millaisia vastauksia ja tuloksia kyselyt tarjoavat ja mitä ne kertovat työllistymistilanteesta. Siinä avataan niin numeraalisia tuloksia kuin myös vastaajien henkilökohtaisia mielipiteitä ja kokemuksia media-alasta sekä työllistymisestä.</p> <p>On kuitenkin hyvä ottaa huomioon, että tässä opinnäytetyössä käytettyjen kyselyjen vastausprosentti ei ole ollut lähelläkään sataa ja siksi sen tarkoituksena ei ole antaa pilkun tarkkoja, absoluuttisia tuloksia. Sen sijaan opinnäytetyön tarkoitus on lähestyä aihettaan ihmisläheisesti, tarjota näkemyksiä ja antaa osviittaa media- ja viestintäalan tämän hetkisestä tilanteesta sekä kertoa valmistuneiden medianomien henkilökohtaisia uratarinoita.</p> <p>Opinnäytetyön lopputulokset tarjoavat työllistymistilanteesta melko positiivisen kuvan. Suurin osa kyselyihin vastanneista on työllistynyt hyvin koulutustaan vastaaviin tehtäviin ja vain pieni osa on ollut työttömänä ja silloinkin vain väliaikaisesti. Laajemmista henkilökohtaisista vastauksista kuitenkin selviää, että melkein kaikki vastaajat ovat silti huolissaan alan työllistymistilanteesta – eli vaikka tutkielma tarjoaakin työllistymisestä melko positiivista kuvaa, työttömyyden vaara ja pelko elää yhä.</p>	
Avainsanat	media, elokuva, televisio, tuotanto, työllistyminen

Author Title	Emmi Vuokko Employment Situation in the Film and Television Industry
Number of Pages Date	47 pages + 2 appendices 3 May 2015
Degree	Bachelor of Arts
Degree Programme	Film and Television
Specialisation Option	Production Management
Supervisor	Annakaisa Sukura, Senior Lecturer in Production Management
<p>This thesis examines the employment situation in the field of media, focusing especially on the film and TV industry. The main theme is the employment situation of media graduates of Helsinki Metropolia University of Applied Sciences who specialize in film and TV production.</p> <p>As source material, I have used statistics and articles from the internet. The main source materials have been two surveys for media students who have graduated from Metropolia. The first one was conducted by Metropolia in 2010, and the second one by me in December 2014 and January 2015.</p> <p>First, this thesis discusses the impressions that statistics, media and universities give about the employment situation in the media industry. I contrast these impressions to the results of the two surveys. The thesis reports on the employment statistics as well as the personal opinions and experiences of the informants.</p> <p>Neither of the surveys reached all of the graduates. Therefore this thesis cannot provide absolutely accurate or precise evidence about the employment situation. Instead, this thesis mainly concentrates on individuals and their career paths.</p> <p>The final results of this thesis give a rather positive impression of the employment situation in the film and TV industry. Majority of the graduates who replied to the surveys have found jobs that their degree prepared them for. Only a small number of the informants had been unemployed for short periods of time between projects. However, individual answers revealed that the graduates are nonetheless worried about the employment situation. So even though the statistics and the surveys give a positive impression of the employment situation, this has not taken away the fear of unemployment.</p>	
Keywords	media, film, television, production, employment

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön lähdeaineistona käytetyt kyselyt	3
3	Työllistymisestä median artikkeleissa ja muissa julkaisuissa	5
4	Medianomien työllistyminen yleisesti	11
5	Metropoliasta valmistuneiden medianomien työllistyminen	16
6	Metropoliasta valmistuneiden medianomien mietteitä työllistymisestä	31
6.1	Medianomien ajatuksia työllistymisestä opiskelemaan hakiessaan	31
6.2	Työharjoittelujen vaikutus medianomien työllistymiseen	32
6.3	Miten medianomit ovat edenneet urallaan TV- ja elokuva-alalla	32
6.4	Medianomien mielestä hyviä tapoja löytää työpaikkoja media-alalla	34
6.5	Medianomien ajatuksia verkostoitumisesta ja itsensä markkinoimisesta	35
6.6	Medianomien mietteitä työttömyydestä	36
6.7	Medianomien ajatuksia yrittäjyydestä media-alalla	36
6.8	Medianomien mietteitä koulutuksesta ja sen riittävydestä	38
6.9	Miltä TV- ja elokuva-alan tulevaisuus näyttää medianomien mielestä	39
6.10	Medianomien vapaa sana	40
7	Yhteenveto ja loppusanat	41
	Lähteet	46
	Liitteet	
	Liite 1. Tuottajakysely (2015): Työllistyminen TV- ja elokuva-alalla medianomiopintojen jälkeen, 2014–2015	
	Liite 2. Alumnikysely: Metropolian elokuvan ja television koulutusohjelman opiskelija- ja alumnikysely 2010	

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö tutkii työllistymistä media- ja viestintäalalla, erityisesti medianomiksi valmistuneiden ja elokuva- ja televisio-alalle suuntaavien näkökulmasta. Valitsin tämän aiheen, koska se tuntuu puhuttavan paljon ja vaikuttaa siltä, että media-alan työttömyysongelmasta on tullut oma käsitteensä ja pysyvä ongelma, vaikka asiaa voitaisiin tutkia enemmän ja yrittää keksiä siihen ratkaisuja.

Itse olen pian valmistuva medianomi, ja taustallani on jo media-assistentin tutkinto ammattikoulusta. Jo media-assistenttiopintojeni aikana tuntui olevan vahva työttömäksi valmistumisen ilmapiiri. Toiset vitsailivat asiasta, mutta ainaisen vitsailun taustalla tuntui olevan myös totuuden siemen. Medianomikoulutuksen aikana minulle on vuorostaan noussut vahvempi käsitys siitä, että vahvat osaajat ja ne, jotka ovat valmiita antamaan kaikkensa, tulevat työllistymään tällä alalla – tai näin ainakin koulussa on annettu ymmärtää, esimerkiksi vierailevien, alalla työskentelevien opettajien toimesta.

Aihetta on tutkittu jo jonkin verran aiemmin, mutta perehtyessäni siihen huomasin, että asiasta löytyy melko paljon ristiriitaista tietoa. Tuntui, että uutisoinnissa ja mediassa sekä esimerkiksi opetusministeriön kannanotoissa alalla työllistyminen oli suuri ongelma (Opetusministeriö 2007), kun taas oppilaitokset itse tuntuivat olevan sitä mieltä, että työllistymistilanne on hyvä (Sillanpää 2009; Pönttönen 2009).

Lisäksi aiheen tutkimista vaikeuttaa se, että medianomiksi ei valmistu ainoastaan elokuvan ja television linjalta, vaan medianomeja valmistuu myös esimerkiksi esitys- ja teatteritekniikan, 3D-animoinnin ja -visualisoinnin, digitaalisen viestinnän ja journalismin koulutusohjelmista. Kuitenkin suurimmaksi osaksi kaikissa tilastoissa (esim. Tilastokeskuksessa ja opetushallinnon tilastopalvelu Vipusessa) on mahdollista nähdä työllistymistiedot vain kaikista medianomeista yhteensä eikä tietoja ole spesifioitu tutkintolinjakohtaisesti. Näin ollen en saanut suoraan sitä kautta tietoja pelkästään elokuva- ja TV-alan opinnoista valmistuneista opiskelijoista.

Lisäksi tilastoissa ja tutkimuksissa on usein kysytty melko mustavalkoisesti ovatko vastaajat työssäkäyviä vai työttömiä. Tämä ei kuitenkaan kerro ovatko he työllistyneet oman alan töihin vai jollekin täysin muulle alalle. Esimerkiksi opetushallinnon tilastopalvelu Vipusesta löytyy tilastot kaikista vuosina 2009–2011 valmistuneista medianomeis-

ta yhteensä, mutta sielläkin vastausvaihtoehdot ovat seuraavat: päätoiminen työllinen, työllinen opiskelija, päätoiminen opiskelija tai työtön (tai muu/tuntematon tai muuttanut maasta). Tämäkään tilasto ei siis anna minkäänlaista kuvaa siitä, ovatko siihen vastanneet media-alan töissä vai esimerkiksi kaupan myyjiä tai taksinkuljettajia.

Lisäksi halusin rajoittaa oman tutkielmani oikeastaan vain elokuvan ja television koulutusohjelmassa tuotantoon suuntautuneisiin medianomeihin, koska olen itsekin tuotantoon suuntautunut ja minua kiinnostaa eniten työllistyminen nimenomaan elokuva- ja TV-alan tuotantopuolen tehtävissä. Tämä oli siis vielä suurempi syy siihen, miksi yleismaailmallisista medianomitilastoista ei ollut minulle kovinkaan kattavaa hyötyä.

Yhtenä suurimpana lähdemateriaalina tässä opinnäytetyössä on käytetty Metropolia Ammattikorkeakoululta ja lehtori Antti Pönniltä saamiani alumnikyselyn tuloksia (alumni tarkoittaa oppilaitoksessa aiemmin opiskellutta henkilöä). Tämän kyselyn tulokset on kerätty vuonna 2010 ja siihen on vastannut vuosina 1998–2007 opintonsa aloittaneita medianomeja Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuvan ja television koulutusohjelmasta. Tässä opinnäytetyössä olen käyttänyt vain tuotantoon suuntautuneiden opiskelijoiden vastauksia. Viittaan tähän kyselyyn tästä edespäin nimellä alumnikysely.

Toisena tärkeänä lähteenä olen käyttänyt vastaavanlaista, omatekemääni kyselyä samasta aiheesta. Toteutin kyselyn joulukuun 2014 ja tammikuun 2015 välisenä aikana. Viittaan tähän kyselyyn tästä eteenpäin nimellä tuottajakysely (2015). Näiden kahden kyselyn kysymykset löytyvät tämän opinnäytetyön liitteistä ja sieltä on nähtävissä mitä kaikkea kyselyissä on kysytty. Haluankin tässä kohtaa kiittää kaikkia kyselyihin vastanneita. Ilman teitä opinnäytetyö tästä aiheesta ei olisi ollut mahdollinen.

Pääasiallinen syy tämän opinnäytetyön aihevalinnalle oli siis henkilökohtainen kiinnostukseni sitä kohtaan. Aihe on luonnollisestikin minulle merkityksellinen ja tärkeä, sillä valmistun pian itse medianomiksi ja olen jokseenkin huolissani, mutta myös uteliaan kiinnostunut alan työllisyystilanteesta tällä hetkellä.

Itse tein 15-vuotiaana päätöksen, etten mene lukioon vaan hain ammattikouluun opiskelemaan media-assistentiksi. Suoraan sanottuna en tuolloin miettinyt työllistymismahdollisuuksia tai paljon muutakaan (esimerkiksi media-alalle tyypillisten patkätöiden määrää tai pitkien työpäivien raskautta). 15-vuotiaana ajattelin, että muulla ei ole väliä, kunhan työ on hauskaa ja siitä nauttii. Näin ollen en ole alaa valitessani pohtinut työllis-

tymiskysymyksiä, joten nyt, valmistuessani jo ammattikorkeakoulun tasoisista opinnoista, olisi varmaan korkea aika ajatella asiaa. Toivon kuitenkin, että tutkimuksestani olisi hyötyä myös muille medianomiksi opiskeleville, alasta haaveileville ja miksei myös alan oppilaitoksille, kuten Metropolia Ammattikorkeakoululle itselleen.

Tämän opinnäytetyön tavoite on antaa realistista kuvaa siitä, miten ja mihin elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneet medianomit työllistyvät valmistumisensa jälkeen. Tarkoitukseni on valaista tätä työttömyysongelman myyttiä ja selvittää, kuinka suuresta ongelmasta on kyse. Toivon, että tutkimukseni toisi jonkin verran faktoja pöytään, mutta toivottavasti myös loisi hieman toivoa epätoivoiselta näyttävään tilanteeseen.

Kuitenkin, koska tähän opinnäytetyöhön käytettyihin kyselyihin ei ole vastannut kaikki Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistuneet, tuotantoon suuntautuneet medianomit (vastausprosentti ei ole ollut lähelläkään sataa), ei tämä opinnäytetyö voi tietenkään tarjota pilkuntarkkoja, absoluuttisia tuloksia. Sen sijaan tämä opinnäytetyö lähestyy aihettaan ihmisläheisesti ja tarjoaa näkemyksiä tämän hetkisestä työllistymistilanteesta media-alalla sekä kertoo valmistuneiden medianomien henkilökohtaisia uratarinoita.

2 Opinnäytetyön lähdeaineistona käytetyt kyselyt

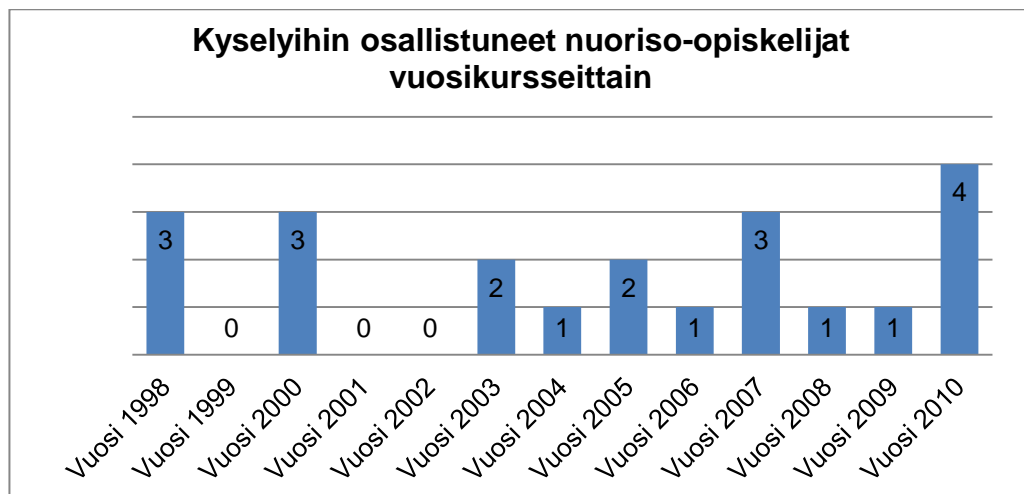
Tämä opinnäytetyö pureutuu siis erityisesti Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuvan ja television koulutusohjelmasta valmistuneiden medianomien työllistymiseen opintojen jälkeen. Metropolian elokuvan ja television koulutuksessa voi erikoistua tuotannon lisäksi kuvaan ja leikkaukseen, käsikirjoittamiseen sekä äänisuunnitteluun. Tässä opinnäytetyössä keskitytään ensisijaisesti vain tuotantoon suuntautuneisiin medianomeihin.

Tutkielman pääasiallisena lähdeaineistona on siis käytetty Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden, elokuva ja TV-tuotantoon suuntautuneiden medianomien tietoja, jotka on saatu vuosina 2010 ja 2014–2015 tehdyistä kyselyistä. Itse haastattelin netissä tehdyn kyselyn avulla kahtatoista henkilöä, jotka olivat aloittaneet opintonsa Metropolia Ammattikorkeakoulussa vuosina 2004–2010 ja jotka olivat opiskelleet medianomeiksi nimenomaan elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneena. He olivat kaikki nuoriso-opiskelijoita.

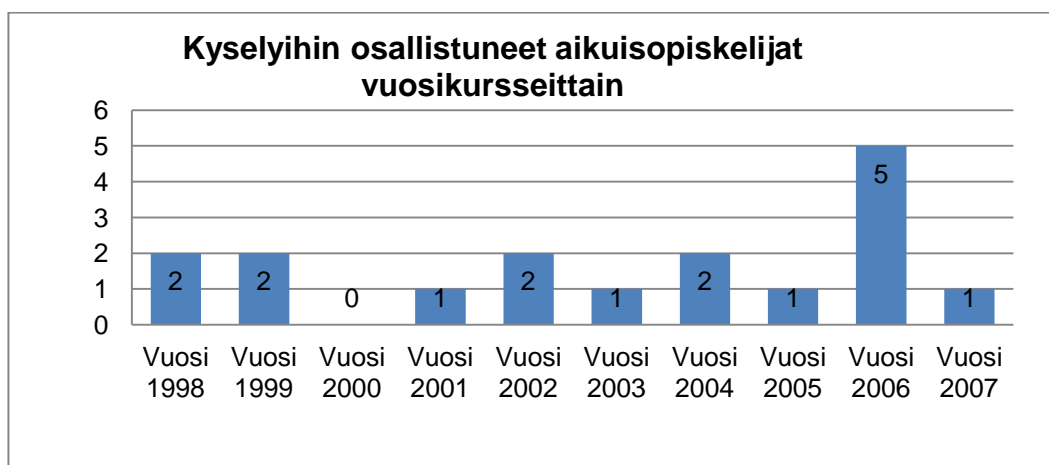
Lisäksi hyödynsin Metropolia Ammattikorkeakoulun vuonna 2010 tekemää alumni-kyselyä, johon vastasi 9 nuoriso-opiskelijaa ja 16 aikuisopiskelijaa, jotka olivat kaikki

suorittaneet medianomiopintonsa suuntautumalla elokuva- ja TV-tuotantoon. Alumnikyselyyn vastanneet nuoriso-opiskelijat olivat aloittaneet opintonsa vuosina 1998–2005 ja aikuisopiskelijat olivat aloittaneet opintonsa vuosina 1998–2007.

Pyysin tuottajakyselyyn (2015) vastauksia 32:lta medianomiksi valmistuneelta, ja lopulta kyselyyn vastasi siis 12 henkilöä. Tämä on tietysti otettava vahvasti huomioon esimerkiksi tarkastellessamme prosentuaalisia kaavioita tässä opinnäytetyössä. Sama koskee vuoden 2010 alumnikyselyä. En osaa vastata, kuinka monelle medianomille alumnikyselypyyntö on lähetetty, mutta siihen vastasi siis yhteensä 25 henkilöä.

Kuvio 1. Tuottajakyselyyn (2015) ja alumnikyselyyn osallistuneiden, Metropolia Ammattikorkeakoulussa tuotantoon suuntautuneiden nuoriso-opiskelijoiden määrät yhteensä vuosikursseittain. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille. Metropolia Ammattikorkeakoulu 2010. Alumnikysely elokuvan ja television koulutusohjelman medianomeille.)

Kuvio 2. Alumnikyselyyn osallistuneiden, Metropolia Ammattikorkeakoulussa tuotantoon suuntautuneiden aikuisopiskelijoiden määrät vuosikursseittain. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2010. Alumnikysely elokuvan ja television koulutusohjelman medianomeille.)

Jokaisella tähän tutkielmaan haastatellulla vuosikurssilla on ollut yhteensä 4–5 opiskelijaa. Kuten kuvioista 1 ja 2 on nähtävissä, vuodet 1998, 2000, 2007 ja 2010 on katettu nuoriso-opiskelijoiden kohdalta hyvin ja aikuisopiskelijoiden kohdalta vuosi 2006 on katettu erityisen hyvin. Muilta vuosikursseilta on saatu hieman hajanaisempia vastauksia, mutta kaikki vuosikurssit on kuitenkin katettu joko nuoriso- tai aikuisopiskelijoiden osalta.

Käytännössä siis vuosikurssilla 2004 oli 4 nuoriso-opiskelijaa, joista 1 vastasi. Vuosikurssilla 2005 oli 5 nuoriso-opiskelijaa, joista 2 keskeytti opintonsa ja joista 2 vastasi. Vuosikurssilla 2006 oli 5 nuoriso-opiskelijaa, joista 1 vastasi. Vuosikurssilla 2007 oli 4 nuoriso-opiskelijaa, joista 3 vastasi. Vuosikurssilla 2008 oli 4 nuoriso-opiskelijaa, joista 1 vastasi. Vuosikurssilla 2009 oli 5 nuoriso-opiskelijaa, joista 1 vastasi ja vuosikurssilla 2010 oli 5 nuoriso-opiskelijaa, joista 4 vastasi.

3 Työllistymisestä median artikkeleissa ja muissa julkaisuissa

Mediassa on puitu eri ammattialojen työllistymismahdollisuuksia useaan otteeseen, mikä on täysin ymmärrettävää etenkin nyt, kun elämme taloudellisesti hieman epävakaita aikoja ja Suomikin on ajautunut taantumaan vuodesta 2008 ja maailmanlaajuisesta finanssikriisistä lähtien (Wikipedia 25.3.2015). Kuten johdannossa totean, kulttuurialojen ja erityisesti media-alan työllisyystilanteesta on kuitenkin paljon ristiriitaista tietoa. Tämä voi toisaalta osittain johtua tietolähteiden puolueellisuudesta. Esimerkiksi jotkut media-alalle itse kouluttavat oppilaitokset voivat haluta antaa työllistymismahdollisuuksista totuutta positiivisemmän kuvan, koska ne eivät halua menettää mahdollisia tulevia opiskelijoitaan, sillä usein oppilaitokset saavat rahoituksensa opiskelijoiden määrän tai valmistuvien opiskelijoiden määrän mukaan.

Ensinnäkin on todettava, että media-alalle on paljon hakijoita, mikä tietysti vaikeuttaa työllistymistilannetta, kun alalle on enemmän halukkaita kuin siellä on koulutus- ja työpaikkoja. Esimerkiksi YLE uutiset julkaisivat vuonna 2013 artikkelin aiheesta *Mille aloille pääsee opiskelemaan helpoimmin ja minne vaikeimmin?* Metropolia Ammattikorkeakoulu.

koulun elokuvan ja television koulutusohjelma oli tällöin (eli vuoden 2012 tilastojen mukaan) 20 koulutusohjelman joukossa, joihin oli vaikein päästä sisään, kun verrataan hakijoiden määrää kouluun sisään päässeiden määrään. Vuonna 2012 Metropolian elokuvan ja television koulutusohjelmaan pääsi vain 4 % hakijoista. (Toivanen 2013.)

Vaikka vain pieni osa hakijoista pääsee opiskelemaan media-alaa, Suomessa on silti paljon media-alan koulutuspaikkoja. Jo vuonna 2006 julkaistussa ja vuosien 2000–2004 tutkielmiin perustuvassa *Viestintäkoulutuksen nousukäyrä – Monta tietä unelma-ammattiin ja suuriin pettymyksiin* -nimisessä *Viestintäalan ammattikuvat ja koulutustarpeet* -tutkimusprojektin loppuraportissa todetaan, että viestinnän koulutuspaikkojen määrä on kolminkertaistunut vuoden 1998 jälkeen. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Edellä mainitussa raportissa kerrotaan, että viestintä- ja media-alan koulutus lisääntyi voimakkaasti 1990-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa, koska tällöin ennustettiin viestintäalan työvoimatarpeen kasvavan. Vuosituhannen vaihteessa koulutus- ja tutkintojärjestelmää muutenkin uudistettiin ja samalla tuli muutoksia myös opetusministeriön ja Opetushallituksen tapoihin ohjata oppilaitosten koulutusmääriä. Koulutuksen lisäämisellä yritettiin tuolloin myös varautua suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymiseen, minkä arvioitiin tapahtuvan vuosina 2005–2015. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Samassa raportissa kerrotaan, että ylikoulutukseen on yritetty puuttua jo aiemmin. Esimerkiksi jo vuonna 2001 opetusministeriö kiinnitti huomiota viestintäalan toisen asteen koulutuksen liialliseen kasvuun ja vuonna 2003 viestintä- ja kuvataidealan uusien koulutusohjelmien perustaminen tuli luvanvaraiseksi. Opetushallitus oli laskenut, että kulttuurialan viestinnän koulutusta tulisi vähentää toisella astella 65 % ja ammattikorkeakouluissa 45 % vuoden 2002 tasosta. Myös valtioneuvoston joulukuussa 2003 hyväksymässä *Koulutus ja tutkimus 2003–2008* -kehittämissuunnitelmassa asetetun tavoitteen mukaan viestintäalan opetuspaikkoja olisi tullut vähentää noin neljäsosalla vuoteen 2008 mennessä. Tämä tarkoittaisi käytännössä noin 80 aloituspaikan vähentämistä. Kaikesta tästä huolimatta esimerkiksi vuonna 2005 viestinnän koulutuksen aloituspaikkoja oli vielä enemmän kuin vuosina 2001–2003. Viestintäalan nuorisosteen koulutuksesta valmistui seitsemän vuoden aikana (vuosina 1998–2004) yhteensä 2 425 media-assistenttia ja kuva-artesania. Raportissa ennustetaan, että jos koulutusmäärät pysyvät ennallaan, niin vuoden 2005 jälkeisenä seitsemänvuotisena kautena samoista tutkinnoista valmistuisi noin 5 700 nuorta. Ja tässäkin arvioissa perustana on

ollut se oletus, että valmistuvien määrä on 65 % aloituspaikkojen määrästä. Toisin sanoen jos valmistumisprosentti onkin suurempi, esim. 80 %, niin valmistuvia on jo 7 600. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Samassa *Viestintäalan ammattikuvat ja koulutustarpeet* -tutkimusprojektin loppuraportissa kerrotaan melko tyhjentävästi, minkälainen vaikutus liiallisella koulutustarjonnalla on viestintä- ja media-alaan. Ylitarjonta merkitsee yrittäjille ja työnantajille halpaa ja innokasta työvoimaa, jonka joukosta on varaa valita parhaat. Toisaalta suuret määrät työharjoittelijoita ja muuta halpatyövoimaa vaikeuttaa yrittäjäksi ryhtyvien mahdollisuuksia erityisesti yrityksen perustamisvaiheessa. Halpatyövoima ja palkattomat työharjoittelut vääristävät myös alan palkkatilannetta. Lisäksi hajanainen koulutus ja satunnaiset työsuhteet eivät ole paras mahdollinen tapa tuottaa alalle huippuosaajia, joiden työ voisi mahdollistaa esimerkiksi kansainvälisen menestyksen ja sitä kautta työpaikkojen lisääntymisen. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Työllistymisestä on puolestaan kirjoitettu esimerkiksi Iltä-Sanomissa. Artikkelin otsikko on jo melko tyrmäävä: *Näille aloille kouluttautuminen iso riski Suomessa – jopa lähes kolmasosa työttöminä*. Vuonna 2014 julkaistuun artikkeliin tehdyssä selvityksessä ilmenee, miltä aloilta valmistuneiden on kaikkein vaikeinta työllistyä. Mukana listauksessa on esimerkiksi audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto, joka on ammatillisten perustutkintojen työttömyyslistauksessa neljäntenä. Tutkinnon suorittaneista 23,5 % on jutun mukaan työttömiä. (Kauppinen 2014.)

Jutussa puhutaan myös siitä, kuinka joidenkin korkeakoulutettujen on vaikea saada töitä koulutuksesta huolimatta. Jutussa kerrotaan: "Etenkin luovilta aloilta valmistuneet korkeakoulutetut kärsivät työttömyydestä, selviää Opetushallituksen Vipunentilastopalvelusta", lisäksi siinä sanotaan: "Toisaalta pelkällä ammattitutkinnolla on vielä vaikeampi työllistyä. Heikoiten työllistyvät prosessi-, kemian ja materiaalitekniikan, graafisen ja viestintätekniiikan ja kulttuurialan tutkinnon suorittaneet." (Kauppinen 2014.)

Myös Iltalehti on kirjoittanut aiheesta jo aiemmin samana vuonna otsikolla *Näiltä aloilta työllistyt parhaiten ja huonoiten*. Artikkelissa on listattu korkeakouluja ja niiden huonoiten työllistäneitä opetussuuntauksia. Kulttuuriala oli listattu seitsemässä eri ammattikorkeakoulussa huonoiten työllistäneeksi alaksi. Huonoiten työllistäneiden linjojen listauksissa kulttuurialalta valmistuneista päätoimisesti työllistyneitä oli Seinäjoen ammat-

tikorkeakoulusta 51 %, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulusta 51 %, Tampereen ammattikorkeakoulusta 52 %, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta 52 %, Turun ammattikorkeakoulusta 54 %, Lahden ammattikorkeakoulusta 56 % ja Jyväskylän ammattikorkeakoulusta 57 %. (Kauranen 2014.)

Hieman vanhempaa tietoa aiheesta tarjoaa esimerkiksi Taloussanomat. *Näihin töihin tunkee nyt liikaa väkeä* -otsikoidussa artikkelissa kerrotaan seuraavaa:

Vuosituhanen taitteessa lisättiin viestintäalan koulutusta. Alaan liittyvien töiden määrä on kasvanut, mutta ei niin paljon kuin opinahjoista on valmistunut nuoria. Työtä vailla olevien ammattikorkeakoulusta valmistuneiden medianomien määrä on kaksinkertaistunut 400:aan muutamassa vuodessa. (Kokko 2010.)

Myös Helsingin kaupunginkirjaston internetissä toimiva Kysy.fi-palvelu tarjoaa tietoa aiheesta jo vanhemmilta vuosilta. Vuonna 2009 palvelussa on kysytty kuinka hyvin medianomit työllistyvät. Vastaukseen on käytetty pohjana jo mainitsemani, Tampereen yliopiston tekemää tutkimushanketta *Viestintäalan ammattikuvat ja koulutustarpeet*, jonka tavoitteena oli ennakoida viestintäalan sisällöntuotantoon liittyvien ammattien ja työvoimarakenteen kehitystä vuoteen 2020 asti. Kysy.fi-palvelun vastaus kertoo, että tutkimuksen loppuraportissa viestintäalan ammatteihin valmistuvien työllistymisenuste nähtiin melko kielteisesti:

Tutkimuksen mukaan mediateollisuuden työpaikat ovat vähenemässä, ja yhä useammat viestinnän ammattilaiset työllistyvät viestintätehtäviin muille toimialoille. Uusista mahdollisuuksista huolimatta viestinnän koulutusta on liikaa. Koulutus on hajallaan, eikä yhteistyö oppilaitosten ja koulutusasteiden välillä ole tyydyttävää. Jo nyt viestintäalalle koulutetuista on ylitarjontaa, joka kasvaa lähivuosina. Erityisesti audiovisuaalisen viestinnän ja kuvallisen ilmaisun ammattilaisia koulutetaan liikaa, mikä on johtanut työttömyyteen, moninkertaiseen koulutukseen sekä sijoittumiseen koulutustasoa vastaamattomiin työtehtäviin. (Kysy.fi 2009; Raittila, Olin, Stenvall-Virtanen 2006.)

Lisäksi tässä aiemmin mainitussa koulutustutkimuksessa kerrotaan, että vuoden 2005 tilaston mukaan 1 922 medianomista 1 444 oli työllistyneitä ja 283 työttömiä (lopun olivat opiskelijoita, eläkeläisiä, varus- tai siviilipalvelusmiehiä tai "muita"). Eli käytännössä prosentuaalisesti 75,13 % oli työllisiä ja 14,72 % oli työttömiä, 6,04 % oli opiskelijoita ja 4,11 % muita. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Kaiken kaikkiaan nämä edellä mainitut artikkelit ja tutkielmat tarjoavat aika synkkää kuvaa työllistymisestä. Näiden pohjalta ei ole ihme, että ihmisten keskuudessa tuntuu liikkuvan kuvitelma, että media-alaa opiskelevat valmistuvat työttömiksi. Löysin kuitenkin myös hieman valoisampiakin tutkimuksia aiheesta.

Esimerkiksi Pirkanmaan ennakointipalvelun vuonna 2013 tekemään *Ammattialojen tulevaisuuden näkymiä* -nimiseen tutkimukseen perustuvan esitteen mukaan taide- ja kulttuurialalla työllistyminen olisi kasvamassa esim. TV- ja radiotyön, elokuvien ja videoiden tuotannon ja jakelun, mainonnan ja peliohjelmiston alojen keskuudessa, mutta toisaalta samaan aikaan työllistyminen olisi vuorostaan heikkenemässä esittävän taiteen, kulttuuripalvelujen ja kulttuuriperinnön alalla. Tutkimuksen mukaan työllistyminen on erityisen vaikeaa käsi- ja taideteollisuusosalalla ja viestinnän, kuvataiteen ja tanssin aloilla. (Andolin 2013.) Tutkimusesitettä on kuitenkin hieman vaikea tulkita, sillä siinä ei tarkenneta, mitä vaikean työllistymisen alle merkittyy viestintään voidaan lukea.

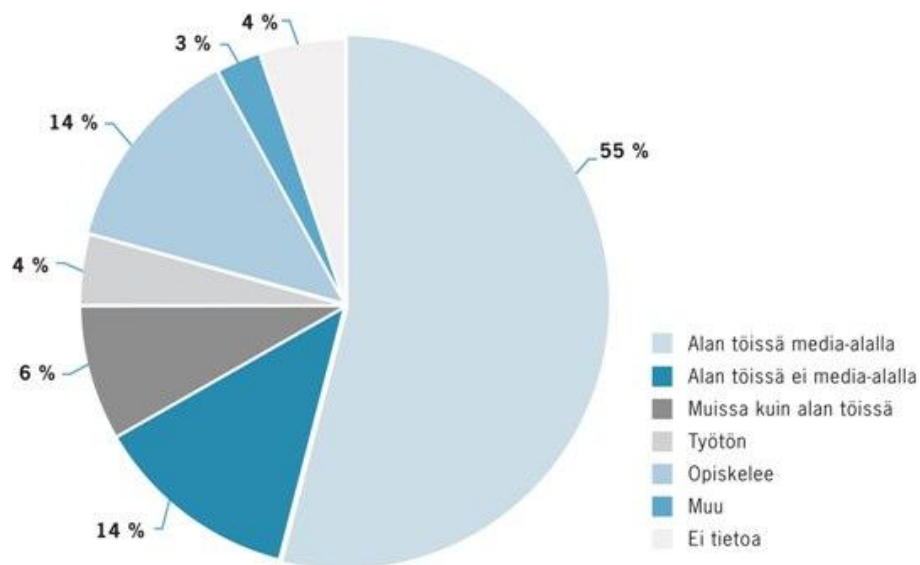
Lisäksi esimerkiksi Oulun ammattikorkeakoulun (OAMK) *Töitä on riittänyt mukavasti - Viestinnän koulutusohjelmasta valmistuneiden työllistyminen 2004–2008* -nimisessä artikkelissa otetaan kantaa opetusministeriön ja viestintäalan järjestöjen huoleen massiivisesta ylikoulutuksesta viestintäalalla. Artikkelin väittää, että ainakin tuolloin huoli on ollut turha – ainakin OAMK:in osalta. Jutussa sanotaan seuraavaa:

Viestintäalan ammattikuvat ja koulutustarpeet -hankkeen loppuraportissa (2006) esitetään viestintäalan ammatillisen toisen asteen ja ammattikorkeakoulupaikkojen vähentämistä. Selvintä ylikoulutus on elokuvan, radion, television ja multimedian koulutuksessa. (Raattila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.) Opetusministeriön mukaan viestintä- ja informaatiotieteiden aloituspaikkoja tulee vähentää ammattikorkeakouluissa 500:aan vuoteen 2012 mennessä. Vuonna 2006 aloituspaikkoja oli 833. (Opetusministeriö 2007.) Journalistiliiton mielestä ministeriön esittämä vähennys aloituspaikkoihin on riittämätön ja aikataulu turhan hidaskä. (Nissilä, M-L. & Häkkinen, J. 2007.) Viestintäalan vähennykset edellyttävät puolestaan ammattikorkeakoulujen koulutusyksiköiden lakkauttamista. (Opetusministeriö 2008.) (Sillanpää 2009.)

Tämän jälkeen onkin lakkautettu viestinnän koulutusohjelmia ainakin Lahden ammattikorkeakoulun muotoilu- ja taideinstituutista (Etelä-Suomen Sanomat 2011), Satakunnan ammattikorkeakoulusta (Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy 2012), Lapin ammattikorkeakoulusta (Rantamartti 2013) ja Laurea Ammattikorkeakoulusta (Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen).

Oulun seudun ammattikorkeakoulun julkaisussa kerrotaan, että marras-joulukuussa 2008 tehdyssä selvityksessä ilmenee, että koulutusta vastaavissa tehtävissä työskenteli yli kaksi kolmasosaa (69 %) OAMK:in viestinnän koulutusohjelmasta valmistuneista. Julkaisun mukaan valmistuneista kuitenkin noin neljännes oli sijoittunut viestintäalan töihin perinteisen media-alan ulkopuolelle, jonne julkaisun mukaan uusia viestinnän työpaikkoja syntyy yhä enemmän. (Sillanpää 2009.) Julkaisussa ei kuitenkaan tarken-

neta mitä perinteisellä media-alalla tarkoitetaan. Oma olettamukseni kuitenkin on, että tässä tapauksessa perinteisellä media-alalla tarkoitetaan nimenomaan esimerkiksi televisio- ja elokuvatuotantoja. Julkaisussa mainitaan myös, että monet opiskelijoista aloittavat työuransa esimerkiksi kotiseudun lehdessä, joten oletan, että tässä tapauksessa perinteiseksi media-alan työksi lasketaan myös esimerkiksi lehtitoimituksessa työskentely. Ei-perinteiseksi media-alaksi voitaisiin ehkä laskea myös esimerkiksi sosiaaliseen mediaan liittyvät uudet työt sekä esimerkiksi älylaitteiden luomiin uusiin median muotoihin liittyvät työt. Kaikkiaan työssäkäyviä oli julkaisun mukaan kolme neljästä valmistuneesta. Täysin töitä vailla puolestaan oli runsaat neljä prosenttia valmistuneista. (Sillanpää 2009.)

Kuvio 3. Oulun seudun ammattikorkeakoulun viestinnän koulutusohjelmasta valmistuneiden työtilanne marraskuussa 2008 (Sillanpää 2009).

Kuitenkin, kuten kuviosta 3 on nähtävissä, Oulun seudun ammattikorkeakoulun viestinnän koulutusohjelmasta valmistuneista 55 % oli alan töissä media-alalla. Lisäksi julkaisun mukaan 14 % vastanneista oli ”alan töissä ei media-alalla”. (Sillanpää 2009.) Tämä on mielestäni melko epäselvästi ilmaistu, sillä julkaisussa ei selitetä sen tarkemmin mitä tarkoitetaan sillä, että on alan töissä, mutta ei media-alalla, vaikka kyse on nimenomaan media-alalle työllistymisestä. Oma olettamukseni kuitenkin on, että tällä tarkoitetaan, että opiskelija on sijoittunut työhön, jossa hän voi hyödyntää medianomiopinnoissaan saamaansa koulutusta, vaikka työ ei esimerkiksi nimikkeeltään varsinaisesti kuuluisi sellaisten töiden piiriin, jotka yleensä mielletään kuuluvan media-alaan. Alan töissä on siis ilmeisesti kuitenkin 69 % valmistuneista, mikä kuulostaa melko lu-

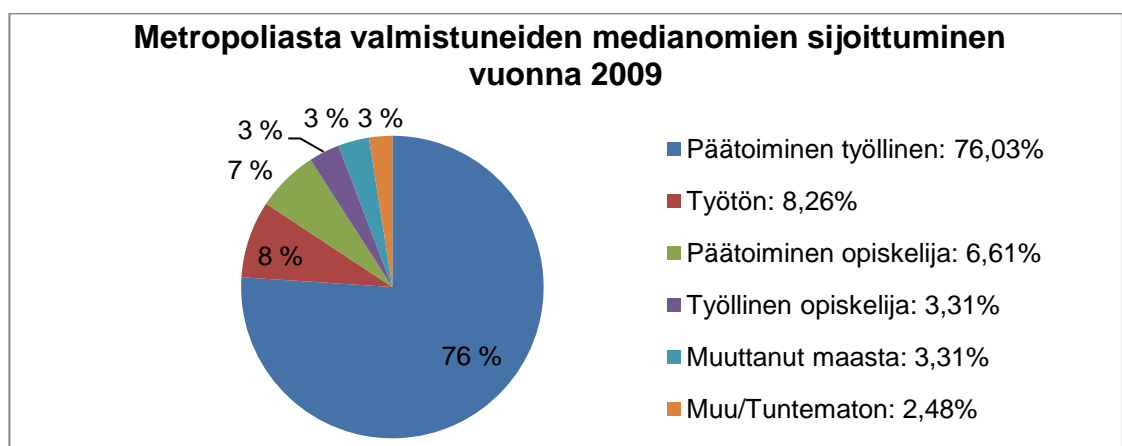
paavalta, etenkin kun kyseessä on näinkin pohjoisessa sijaitseva koulu (ottaen huomioon, että suurin osa alan työpaikoista sijaitsee pääkaupunkiseudulla).

Myös Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun teettämään, kyseisestä ammattikorkeakoulusta vuosina 2001–2006 valmistuneille medianomeille suunnattuun kyselyyn perustuvan selvityksen mukaan Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun viestinnän koulutusohjelmasta valmistuneet työllistyivät hyvin oman alansa töihin. Selvityksessä kuitenkin korostettiin, että medianomit voivat työskennellä monenlaisissa tehtävissä, myös muualla kuin perinteisissä media-alan työtehtävissä. Selvityksessä kerrottiin myös, että selvitystuloksista huolimatta työelämässä olevat medianomit olivat huolissaan liiakoulutuksesta ja työpaikkojen riittävydestä tulevaisuudessa. (Pänttönen 2009.)

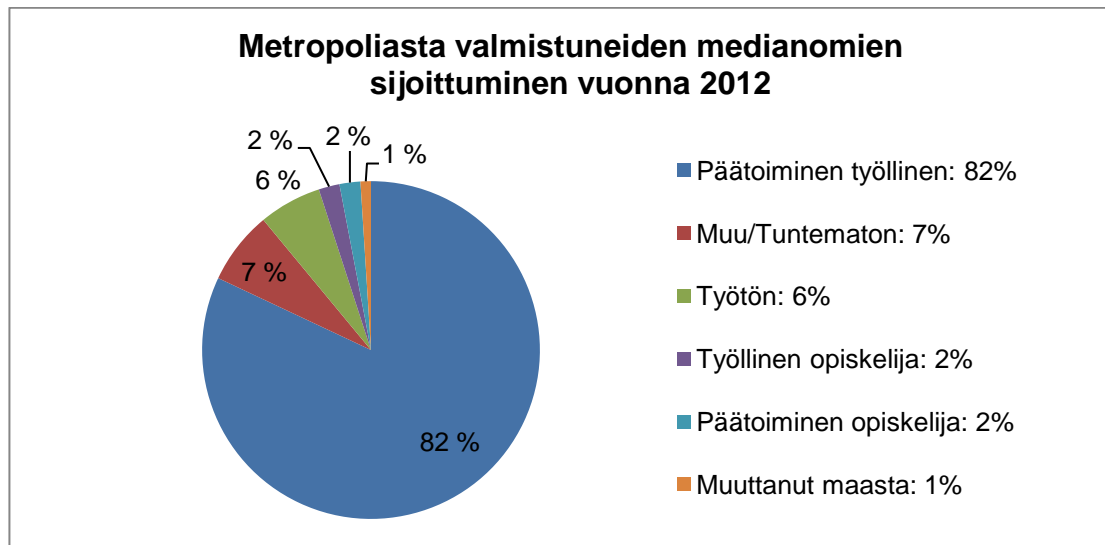
Itse kokisin näiden artikkeleiden ja tutkimusten perusteella, että media-alan työllistymisestä on tosiaan tarjolla melko ristiriitaista ja paikoittain ehkä puolueellistakin informaatiota. Seuraavassa kappaleessa käydään läpi aiheeseen liittyvää tilastotietoa.

4 Medianomien työllistyminen yleisesti

Kuten aiemmin totesin, medianomien valmistumisesta ja työhön sijoittumisesta ei ole kovin yksityiskohtaista tietoa, sillä medianomi-nimikkeellä valmistutaan useilta eri opintolinjoilta. Päätin kuitenkin vertailunäkökulman vuoksi tutkia lyhyesti myös medianomien työllistymistä yleisellä tasolla. Esimerkiksi Opetushallituksen tilastopalvelu Vipusesta (<http://vipunen.fi/>) on mahdollista löytää tietoa eri kouluista ja eri ammattialoilta valmistuneista opiskelijoista. Tutkinkin tilastopalvelusta löytämiäni lukuja, ja seuraavista kuviosta on nähtävissä kuinka medianomit sijoittuivat opintojensa jälkeen.

Kuvio 4. Metropoliaa vuonna 2008 valmistuneiden medianomien sijoittuminen opintojen jälkeen eli vuonna 2009. Tällöin Metropoliaa valmistui yhteensä 121 medianomia. (Opetushallinnon tilastopalvelu: <http://vipunen.fi/> Hakupäivä 8.2.2015.)

Kuvio 5. Metropoliaa vuonna 2011 valmistuneiden medianomien sijoittuminen opintojen jälkeen eli vuonna 2012. Tällöin Metropoliaa valmistui yhteensä 100 medianomia. (Opetushallinnon tilastopalvelu: <http://vipunen.fi/> Hakupäivä 8.2.2015.)

Kuten kuvioista 4 ja 5 on nähtävissä, vuosien 2009 ja 2012 välillä Metropoliaa valmistuvien medianomien työllistyminen on parantunut ainakin Opetushallituksen tilastopalvelun tietojen mukaan. Vuonna 2009 valmistuneista päätoimisesti työllisiä oli 76 %, kun taas vuonna 2012 sama luku oli noussut jo 82 %:iin. Samalla työttömien määrä vuonna 2009 oli 8,26 %, kun taas vuonna 2012 sama luku oli laskenut 6 %:iin. Mitään valtavaa muutosta ei siis ole kolmen vuoden aikana tapahtunut, mutta ainakin suunta on nousujohteinen. Myönnettäköön tosin, että vuoden 2012 tuloksissa osio ”muu/tuntematon” on isompi kuin vuonna 2009, joten ilmeisesti sinä vuonna ei ollut saatu aivan yhtä hyvin tietoja valmistuneista.

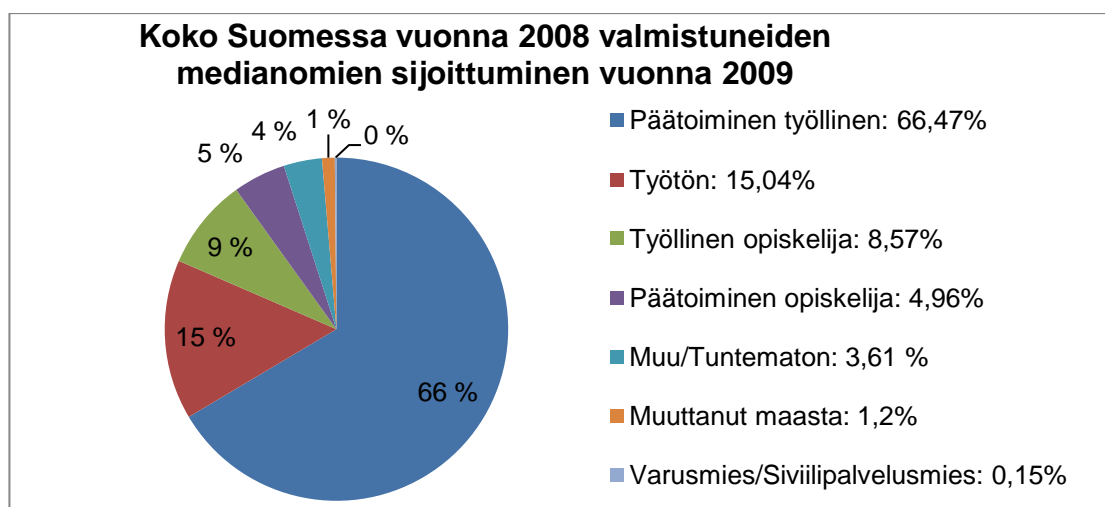
Mainittakoon myös, että tässä on tosiaan laskettu medianomeiksi myös muutkin kuin elokuva-alan opiskelijat, sillä tässä tilastopalvelussa heitä ei ole eritelty erikseen. Näin ollen mukana laskuissa on kaikki esitys- ja teatteritekniikan ja 3D-animoinnin ynnä muidenkin opintolinjojen medianomit. Tämä antaa kuitenkin hyvää käsitystä siitä, mikä tilanne on ylipäätään media-alalla.

Merkille pantavaa ja ilahduttavaa on toki myös se, että työllistyneiden prosentti on kaiken kaikkiaan huomattavasti isompi kuin työttömien. Sehän lupaa hyvää ja viittaisi sii-

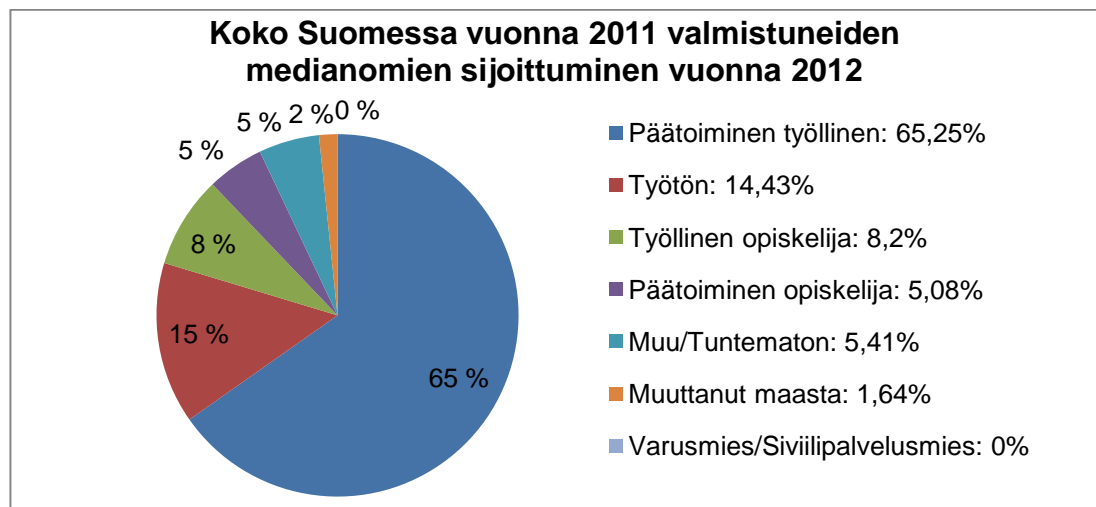
hen, että medianomien työllistymistilanne ei ehkä ole niin toivoton kuin mitä voisi kuvitella. Toisaalta on otettava huomioon myös se, että tilastot eivät tosiaan ota huomioon sitä, onko valmistunut medianomi päässyt nimenomaan media-alan töihin vai onko hän työllistynyt muihin töihin, jotka eivät vastaa koulutusta laisinkaan.

Viestintäkoulutuksen nousukäyrä – monta tietä unelma-ammattiin ja suuriin pettymyksiin -raportissa kerrotaan vastaavanlaisista tutkielmista aiempina vuosina. Siinä sanotaan muun muassa, että vuosina 2000–2004 valmistuneista kaikista medianomeista joulukuussa 2004 oli 71,8 % työllisiä tai työllisiä opiskelijoita ja 15,4 % työttömiä. Tähän tulokseen voidaan verrata kaikkien ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden pääasiallisia toimia, kun heistä 82,6 % oli työllisiä tai työllisiä opiskelijoita ja 7,1 % oli työttömiä (muut vaihtoehdot olivat ”päätoiminen opiskelija” tai ”muu”). (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.) Johtopäätöksenä tästä voisi sanoa, että jo 2000-luvun alussa medianomit työllistyivät keskimäärin huonommin kuin muut AMK-tutkinnon suorittaneet. Lisäksi kaksi kolmannesta vuoden 2005 medianomeista oli oman arvionsa mukaan hyvin tai osittain koulutustaan vastaavissa työtehtävissä. Joka kymmenes eli noin 13 prosenttia työllistyneistä kertoi olevansa koulutustaan huonosti vastaavassa työssä. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Saadakseni yleisvaltaisemman kuvan nykyisten medianomien työllistymisestä ja voidakseni verrata Metropoliaa valmistuvien medianomien työllistymistä muista kouluista valmistuvien medianomien työllistymiseen, tutkin myös koko Suomen ammattikorkeakoulujen medianomien työllistymistä. Seuraavaksi siis koko Suomen ammattikorkeakouluista (mukana myös Metropolia) valmistuneiden medianomien työllistyminen vuosina 2009 ja 2012:

Kuvio 6. Koko Suomessa vuonna 2008 valmistuneiden medianomien sijoittuminen opintojen jälkeen eli vuonna 2009. Tällöin Suomessa valmistui yhteensä 665 medianomia. (Opetushallinnon tilastopalvelu: <http://vipunen.fi/> Hakupäivä 8.2.2015.)

Kuvio 7. Koko Suomessa vuonna 2011 valmistuneiden medianomien sijoittuminen opintojen jälkeen eli vuonna 2012. Tällöin Suomessa valmistui yhteensä 610 medianomia. Huomioitavaa on, että vuoden 2009 jälkeen medianomikoulutus on lopetettu ainakin kahdessa ammattikorkeakoulussa: Seinäjoen ammattikorkeakoulussa ja Laurea Ammattikorkeakoulussa. (Opetushallinnon tilastopalvelu: <http://vipunen.fi/> Hakupäivä 8.2.2015.)

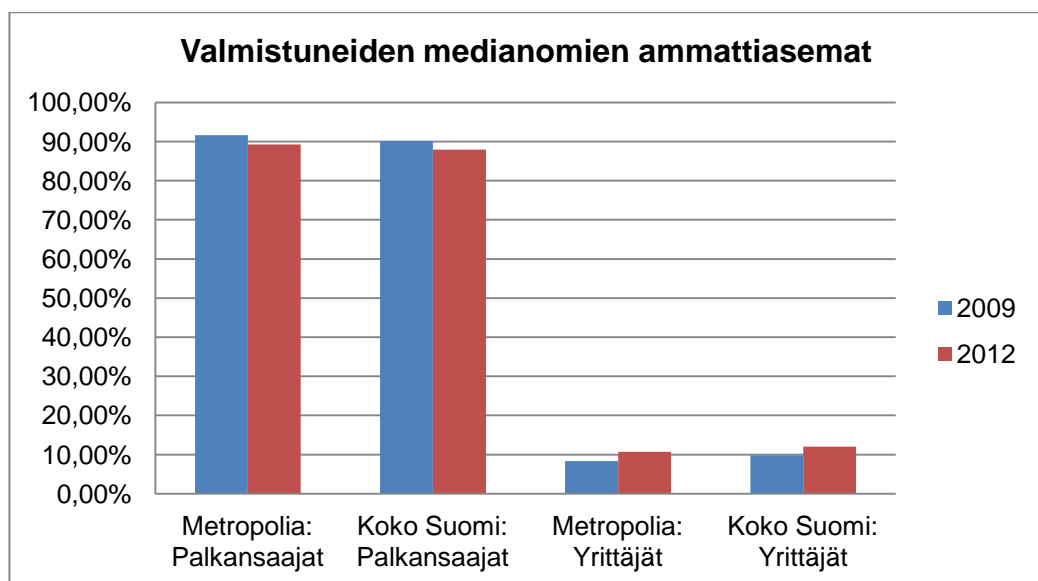
Kuvioista 6 ja 7 on tarkasteltavissa koko Suomessa valmistuneiden medianomien työllistyminen vuosina 2009 ja 2012. Kehitys ei ole ihan niin suoraviivaista kuin mitä se on pelkissä Metropolian tuloksissa. Työttömien määrä on laskenut hieman, mutta hyvin marginaalisesti, vuoden 2009 15,04 %:sta vuoden 2012 14,43 %:iin. Kuitenkin samaan aikaan päätoimisten työllisten määrä on myös laskenut vuoden 2009 66,47 %:sta vuoden 2012 63,25 %:iin. Tämäkin muutos on kuitenkin täysin marginaalinen. Näitä lukuja katsellessa työllisyyden kehitys ei kuitenkaan näytä ihan niin nousujohteiselta. On harmillista, että Vipusesta ei vielä löydy vuotta 2012 tuoreempia tietoja, mutta tässä kuitenkin on nähtävissä, minkälaista kehitystä kolmen vuoden aikana on tapahtunut.

Kun vertaa Metropolian ja koko Suomen medianomien työllistymistilannetta ja sen kehittymistä, näkee, että Metropoliaassa tilanne on prosentuaalisesti parempi kuin koko Suomessa. Metropoliaasta valmistuneita päätoimisia työllisiä oli 82 % vuonna 2012, kun koko Suomessa vastaava luku oli vuonna 2012 vain 65,25 %. Medianomit Metropoliaasta työllistyivät siis vuonna 2012 16,75 prosenttiyksikköä paremmin kuin medianomit yhteensä koko Suomesta. Samalla tavalla Metropoliaasta vuonna 2012 valmistuneista medianomeista 6 % oli työttömiä, kun taas koko Suomea tarkastellen sama luku oli

14,43 %. Metropoliaista valmistuneista medianomeista oli siis 8,43 prosenttiyksikköä vähemmän työttömiä kuin koko Suomesta yhteensä vuonna 2012.

Metropoliaista vuonna 2011 valmistuneet medianomit lähtivät myös vähemmän jatko-opiskelemaan kuin koko Suomen medianomit yhteensä. Vuonna 2012 Metropolian medianomeista vain 4 % oli jatko-opiskelemassa, kun samaan aikaan koko Suomen medianomeista jatko-opiskelemassa oli 13,28 %. Ero on siis 9,28 prosenttiyksikköä, kun taas vertailukohtena vuonna 2009 sama ero oli vain 3,61 prosenttiyksikköä. Tämä voisi kertoa siitä, että Metropoliaista valmistuvat medianomit kokevat nykyään olevansa valmiimpia työelämään kuin muualta valmistuvat medianomit tai että Metropoliaista valmistuvat medianomit ovat varmempia työllistymisestään kuin muualta valmistuvat medianomit. Toisaalta Metropoliaista valmistuvilla medianomeilla on kotikenttäetu, sillä suurin osa heistä asuu jo valmiiksi pääkaupunkiseudulla, jossa sijaitsee suurin osa Suomen tuotantoyhtiöistä ja televisiokanavista ynnä muista media-alan työpaikoista.

Kiinnostavia, mutta ei kuitenkaan kovin yllättäviä, ovat tiedot siitä, miten medianomiksi valmistuneet jakautuvat ammattiasemittain, kun mietitään yrittäjiä ja palkansaajia.

Kuvio 8. Metropoliaista vuosina 2008 ja 2011 valmistuneiden medianomien ammattiasemat vuosi valmistumisen jälkeen eli vuosina 2009 ja 2012, verrattuna koko Suomessa vuosina 2008 ja 2011 valmistuneiden medianomien ammattiasemiin yksi vuosi valmistumisen jälkeen eli vuosina 2009 ja 2012. (Opetushallinnon tilastopalvelu: <http://vipunen.fi/> Hakupäivä 22.2.2015.)

Kuten kuviosta 8 on nähtävissä, Metropoliaa vuonna 2008 valmistuneista medianomeista oli vuosi valmistumisen jälkeen (2009) 91,67 % palkansaajia ja 8,33 % yrittäjiä. Vuonna 2011 Metropoliaa valmistuneista medianomeista oli vuosi valmistumisen jälkeen (2012) 89,29 % palkansaajia ja 10,71 % yrittäjiä.

Olisin kuvitellut, että yrittäjien määrä olisi ollut suurempi, sillä yrittäjyys tuntuu usein olevan se lääke, jolla lähdetään taistelemaan omaa työttömyyttä vastaan. Jos kukaan ei työllistä sinua, voitko itse työllistää itsesi? Näin ollen se, että yrittäjien määrä on kasvanut edes 2,38 prosenttiyksikköä vuosien 2009–2012 välillä, ei yllätä. Toisaalta Suomessa tuntuu olevan suhteellisen paljon tuotantoyhtiöitä maan kokoon nähden ja välillä mietityttää, miten niille kaikille riittää töitä. Ehkä ihmisten rohkeus yrittäjyyteen on ollut nousussa vuosina 2009–2012. Yrittäjyydellä on kuitenkin paljon tekemistä myös sen kanssa, että pääsee tekemään juuri sitä, mitä itse haluaa.

Koko Suomen mittakaavassa vuonna 2008 valmistuneista medianomeista oli vuosi valmistumisen jälkeen (2009) 90,18 % palkansaajia ja 9,82 % yrittäjiä. Vuonna 2011 koko Suomessa valmistuneista medianomeista oli vuosi valmistumisen jälkeen (2012) 87,95 % palkansaajia ja 12,05 % yrittäjiä. Tämä siis tarkoittaa sitä, että tässä asiassa Metropolia menee melko samoilla linjoilla kuin muutkin ammattikorkeakoulut – suuria eroja ei ole. Metropoliaa tulee hieman vähemmän yrittäjiä kuin koko Suomesta, mutta ero ei ole merkittävä. Tähän voi jälleen vaikuttaa se, että Metropolia on Helsingissä sijaitseva koulu ja useat tuotantoyhtiöt ja muut media-alan työpaikat sijaitsevat pääkaupunkiseudulla, joten siellä ei välttämättä ole niin tarpeellista perustaa omaa yritystä, kun muitakin työnantajia löytyy. Toisaalta taas muualla päin Suomea ainoa mahdollisuus tehdä alan töitä saattaa olla oman yrityksen perustaminen. Kuitenkin pienemmillekin yrityksille taitaa silti olla eniten työsarkaa täällä pääkaupunkiseudulla, sillä useimmat alan jakelukanavista sijaitsevat myös täällä, joten useimmiten on helpompaa, nopeampaa ja tehokkaampaa tilata paikallisilta yrityksiltä.

5 Metropoliaa valmistuneiden medianomien työllistyminen

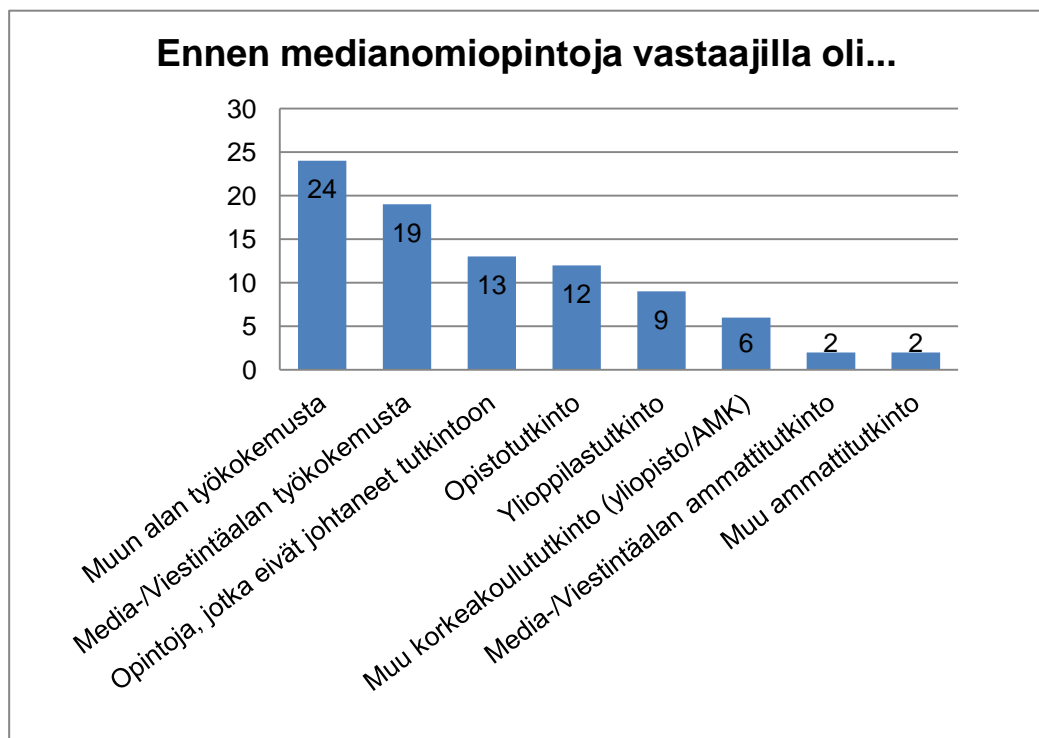
Opinnäytetyöni pääosiossa käyn läpi Metropoliaa valmistuneiden, elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneiden medianomien työllistymistä opintojen jälkeen. Perustan tutkielmani tuottajakyselyyn (2015), johon vastasi 12 medianomia, joista 8 oli naisia ja 4 miehiä. Vastanneet olivat aloittaneet opintonsa vuosien 2004–2010 aikana ja valmistu-

neet vuosien 2010–2015 aikana (tai eivät olleet vielä valmistuneet). Lähetin saman kyselypyynnön 32 henkilölle ja sain siis vastaukset 12 henkilöltä, joten vastausprosenttini oli noin 37,50 %. Vastauksista voi siis saada hyvää osviittaa siitä, mikä Metropolias-ta valmistuneiden, tuotantoon suuntautuneiden medianomien työllistymistilanne on.

Tuottajakyselyn (2015) lisäksi käytän vuoden 2010 alumnikyselyä. Alumnikyselyyn vastasi Metropolias-ta valmistuneista tuotanto-opiskelijoista yhteensä 25 henkilöä eli 16 aikuisopiskelijaa ja 9 nuorisopiskelijaa. Alumnikyselyyn vastanneet olivat aloittaneet opintonsa Metropoliasissa vuosien 1998–2007 aikana. Tuottajakyselyssä (2015) oli vain nuorisolinjalta valmistuneita, ja alumnikyselyyn vastanneista nuorisolinjan opiskelijoista vain yksi oli aloittanut opiskelunsa vuoden 2003 jälkeen, joten päällekkäisyyksiä kyselyvastauksista ei löydy.

Tuottajakyselystä (2015) selviää, että 7 vastanneista oli suorittanut opintonsa määräajassa ja 5 vastanneista ei ollut. Suurin osa vastanneista kertoi, että valmistuminen myöhästyi taloudellisista syistä, joko he tekivät töitä muulla alalla tai olivat saaneet media-alan töitä jo opintojensa aikana. Yksi vastanneista kertoi saaneensa kaksi lasta opintojensa aikana, mutta myös työskennelleensä media-alan projekteissa.

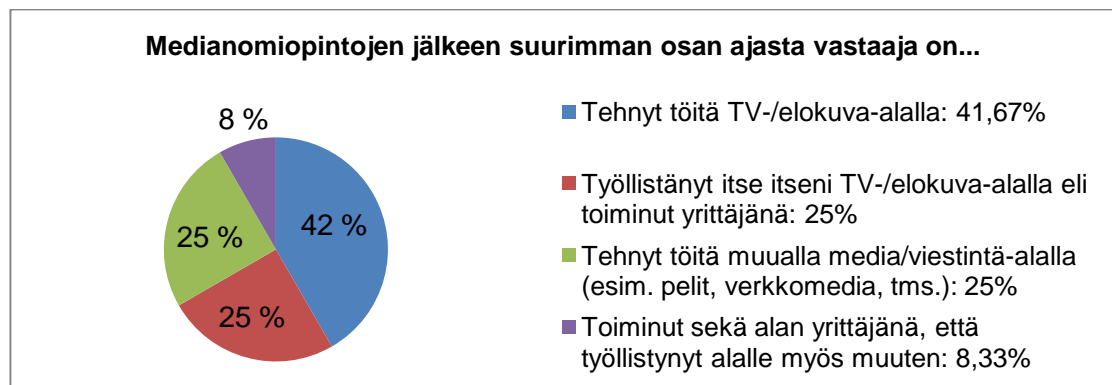
Seuraavana kartoitusta medianomien koulutus- ja työhistoriasta ennen opintoja:

Kuvio 9. Tuottajakyselyyn (2015) sekä vuoden 2010 alumnikyselyyn vastanneiden, tuotantoon suuntautuneiden medianomien tutkintoa edeltänyt opiskelu- ja työhistoria. Tämä kysymys oli monivalintainen eli vastaajat pystyivät valitsemaan vastausvaihtoehdoista useita kerrallaan. Kuvion luvut osoittavat kuinka moni vastaajista oli valinnut kunkin vastausvaihtoehdon. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille. Metropolia Ammattikorkeakoulu 2010. Alumnikysely elokuvan ja television koulutusohjelman medianomeille.)

Kuten kuviosta 9 on nähtävissä, vastauksista selvisi, että etenkin monella aikuisopiskelijalla oli ennen medianomin opintojaan jo työkokemusta media- ja viestintäalalta. Itselläni on taustalla media-assistentin ammattitutkinto, joten itse hieman ihmettelin, että vain kahdella vastaajista oli taustallaan vastaavanlainen alan ammattitutkinto. Se vuorostaan ei yllättänyt, että suurella osalla vastanneista oli jonkin muun alan työkokemusta ennen media-alalle siirtymistä. Se tuntuu olevan yleistä, sillä kuulemani mukaan monet uskaltavat lähteä tavoittelemaan media-alan unelma-ammattiaan vasta sen jälkeen, kun ovat kyllästyneet ja leipiintyneet johonkin aiempaan ammattiin. Kuulopuheitten perusteella sitä pidetään monissa media-alan työpaikoissa hyvänä asiana, että taustalta löytyy myös muun alan työkokemusta, sillä se usein kertoo, että henkilö on jo ehtinyt kartuttaa elämäkokemustaan ja työmoraaliaan ennen tälle alalle hakeutumista.

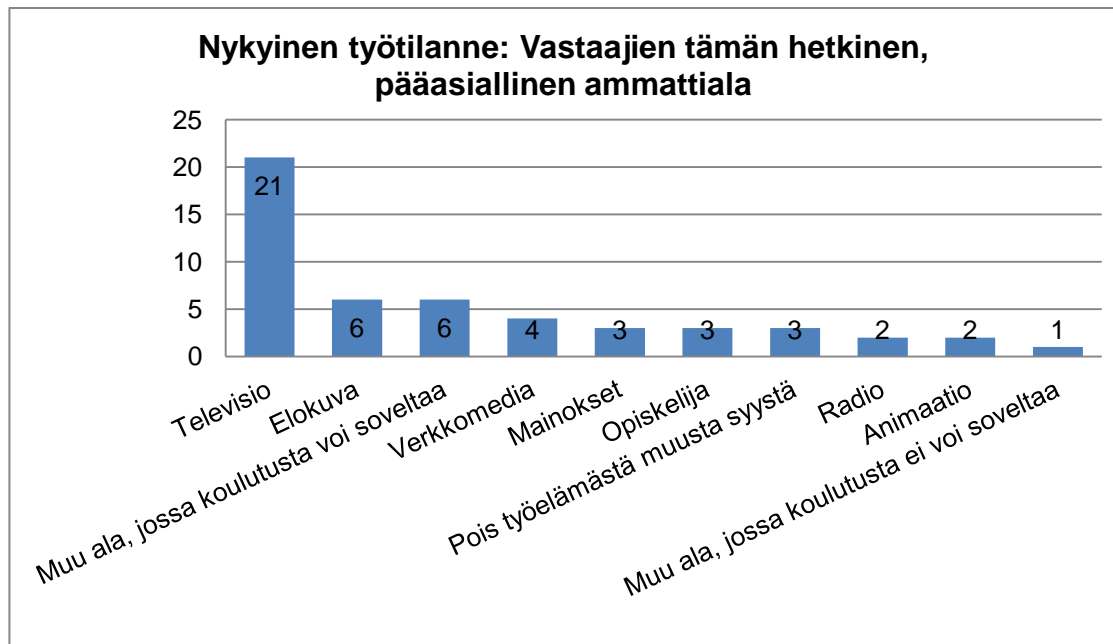
Seuraavassa osiossa käsittelyssä on kyselyihin vastanneiden opintojen jälkeinen aika ja työllistyminen.

Kuvio 10. Tuottajakyselyyn (2015) vastanneet medianomit kertoivat mille media-alan osa-alueelle he ovat opintojensa jälkeen suurimmaksi osaksi työllistyneet. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille.)

Kuviosta 10 on nähtävissä miten tuottajakyselyyn (2015) vastanneet medianomit ovat sijoittuneet työelämäänsä opintojensa jälkeen. Hyvin oletetusti suurin osa on suuntautunut nimenomaan TV- ja elokuva-alan työntekijöiksi. Seuraavissa osioissa perehdytään

tähän jakaumaan vielä tarkemmin ja tutkitaan myös työttömyyden määrää valmistuneiden keskuudessa.

Kuvio 11. Metropoliaa valmistuneiden, elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneiden medianomien pääasialliset ammattialat. Tämä kysymys esitettiin vastaajille monivalintakysymyksenä, eli vastaajat pystyivät valitsemaan useita eri vastausvaihtoehtoja. Kuvion numeroista on nähtävissä kuinka moni vastaajista oli valinnut kunkin vaihtoehdon. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille. Metropolia Ammattikorkeakoulu 2010. Alumnikysely elokuvan ja television koulutusohjelman medianomeille.)

Kuten kuviosta 11 selviää, suurin osa tuottajakyselyyn (2015) sekä alumnikyselyyn vastanneista medianomeista kertoi pääasiallisen ammattialansa olevan televisiotyö. Henkilökohtaisesti tämä ei yllätä, sillä omakohtaisen kokemuksen mukaan televisioalalla on enemmän töitä ja työpaikkoja tarjolla kuin elokuva-alalla. Tämä johtunee siitä, että Suomessa tehdään vuodessa enemmän televisio-ohjelmia kuin elokuvia. Esimerkiksi vuonna 2014 ensi-iltansa sai 32 kotimaista elokuvaa, kun mukaan lasketaan pitkät fiktioelokuvat ja dokumenttielokuvat (Elokuvasäätiön kuukausitiedote 12/2014).

Kyselyvastausten mukaan televisioalan työntekijöiden määrä oli yli kolminkertainen toisella sijalla olleiden elokuvatyöntekijöiden määrään verrattuna. Vaikka ero ei sinällään yllättänyt, olisin kuitenkin kuvitellut, että asia ei olisi ollut ihan niin mustavalkoinen. Nykyään on kuitenkin mahdollista tehdä vaihtelevasti monenlaisia töitä, eikä välttämättä tarvitse keskittyä vain yhteen osa-alueeseen. Kyselyvastauksien perusteella TV-ala oli kuitenkin vahvasti yksi ylitse muiden.

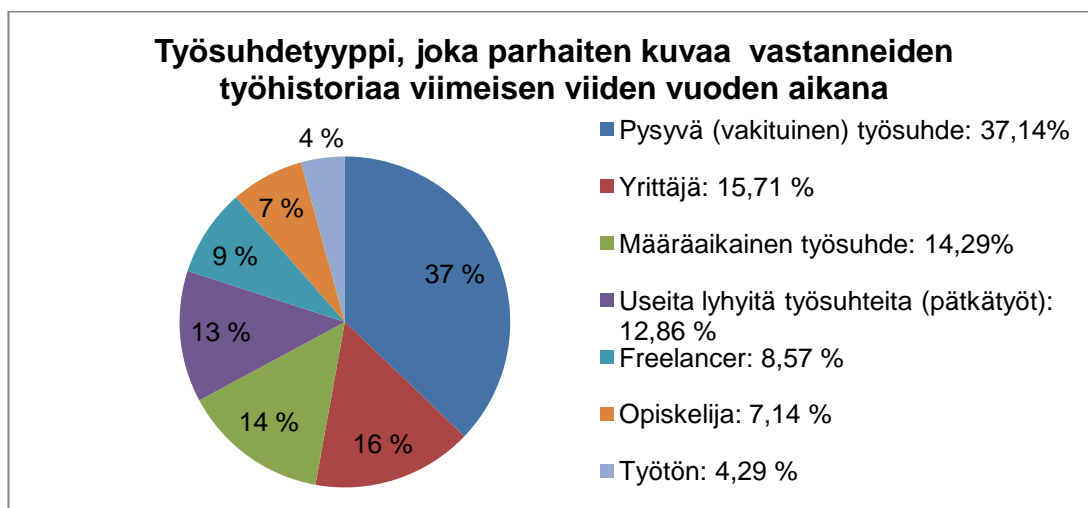
Tämän kysymyksen kohdalla vastausvaihtoehdoista löytyi myös kohtia, jotka eivät välttämättä ole niin yksiselitteisiä (esim. ”muu ala, jossa koulutusta voi soveltaa” tai ”muu ala, jossa koulutusta ei voi soveltaa” tai ”pois työelämästä muusta syystä”). Näitä vastaajat selittivät seuraavasti: kaksi oli äitiys-/vanhempain lomalla, yksi työskenteli optusialalla, yksi työskenteli teatterituottajana, yksi työskenteli tapahtumatuotanto- ja musiikki-alalla, yksi opiskeli ylempää ammattikorkeakoulututkintoa ja yksi opiskeli luonnontieteiden aineopettajaksi yliopistossa. Kuitenkin vain yksi vastaajista oli ilmoittanut työskentelevänsä muulla alalla, jossa ei voisi hyödyntää medianomin koulutusta.

Tuottajakyselyyn (2015) vastanneet tarkensivat pääasiallisia ammattialojaan seuraavasti: yksi kertoi työskentelevänsä tuottajana tuotantoyhtiössä, joka tekee ensisijaisesti mainoksia, joiden julkaisukanava on pääasiassa internet. Yksi kertoi työskennelleensä viimeiset kaksi vuotta samalle TV-alan työnantajalle. Yksi sanoi työskentelevänsä peliyhtiö Roviolla tehden animaationsarjaa, joka pyörii pääsääntöisesti verkossa. Yksi kertoi tekevänsä mainoksia ja musiikkivideoita sekä hakevansa rahoitusta elokuvien ja TV-sarjojen tekemiseen. Yksi vastaajista toimi mediatoimittajana YLE:n uutis- ja ajankoh-taistoimituksessa. Yksi kertoi työnkuvaansa kuuluvan animaationsarjojen teko televisioon (ja myös muuhun levitykseen) ja yksi kertoi toimineensa media-alan yrittäjänä vuosina 2012–2014, mutta palanneensa keväällä 2014 takaisin entiseen ammattiinsa.

Vuoden 2010 alumnikyselyyn vastanneet nuoriso-opiskelijat kertoivat ammattialoistaan seuraavaa: Yksi kertoi työskentelevänsä EU-rahoitteisessa projektissa tuottajana ja hänen vastuualueinaan olivat valokuvaus, graafinen suunnittelu ja sopimusasiat (muun muassa tekijänoikeudet). Yhdellä oli vakituinen työpaikka verkkomedian alalta. Yksi kertoi työskentelevänsä tapahtumatuotanto- ja musiikkialalla. Yksi oli äitiyslomalla, mutta kertoi sitä ennen toimineensa Metronomella Big Brotherin tuotantokoordinaattorina ja sitä ennen FremantleMedialla Salatut elämät -ohjelman 2. apulaisohjaajana. Hän kertoi myös viimeistelevänsä opintojaan äitiysloman aikana. Yksi nuoriso-opiskelijoista kertoi vaihtaneensa alaa heti opintojensa jälkeen ja lähteneensä opiskelemaan luonnontieteiden aineopettajaksi yliopistoon ja jatkavansa siinä sivussa osapäiväistä työtään asiakaspalvelutehtävissä (joissa hän voi omien sanojensa mukaan joskus hyödyntää medianomin opintoja). Audiovisuaalisen alan keikkoja hän kertoi tehneensä valmistumisen jälkeen pari kertaa satunnaisesti, mutta viime vuosina ei ollenkaan.

Alumnikyselyyn vastanneiden aikuisopiskelijoiden vastauksista selviää, että yksi heistä toimi AV-asiantuntijana yliopistossa, yksi oli teatterituottaja ja yksi taas elokuva- ja TV-tuottaja. Yksi kertoi tekevänsä radio- ja TV-toimittajan töitä keikkaluonteisesti ja tätä ennen hän oli tehnyt kyseisiä töitä pitkään kuukausipalkkaisena. Lisäksi hän kertoi pyörittävänsä omaa firmaa, joka on kyselyn aikoihin (2010) ollut avaamassa verkkokauppaa. Hän myös opiskeli yliopistossa kesken jäänyttä maisterin tutkintoaan loppuun ja oli valmistumassa kyselyvuonna eli 2010. Yksi vastanneista taas kertoi olevansa opetusallalla ja yksi työskenteli TV-alalla, mutta sanoi pystyvänsä huonosti käyttämään alan koulutusta työssään. Yksi oli vanhempainlomalla ja yksi opiskeli ylempää ammattikorkeakoulututkintoa.

Yleisellä tasolla *Viestintäkoulutuksen nousukäyrä – monta tietä unelma-ammattiin ja suuriin pettymyksiin* -raportissa kerrotaan, että tutkielman aikoihin (2004–2006) yleisimpiä viestintään ja mediaan liittyviä ammatteja ovat olleet toimittajan, graafisen suunnittelijan ja graafikon tehtävät sekä audiovisuaaliseen ilmaisuun liittyvät työt (tuottajat, ohjaajat, kuvaajat, äänittäjät). Raportista ilmenee myös, että tuolloin muualle kuin koulutustaan vastaaviin työtehtäviin suuntautuneet olivat ryhtyneet esimerkiksi postinjakajiksi, varastotyömiehiksi, kassatarjoilijoiksi ja kasinoihin pelinhoitajiksi. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Kuvio 12. Sekä tuottajakyselyssä (2015), että vuoden 2010 alumnikyselyssä vastaajilta kysyttiin, minkälaisissa työsuhteissa he olivat olleet viimeisen viiden vuoden aikana. Tässä on nähtävissä yhdistettynä molempien kyselyiden vastausten jakautuminen. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille. Metropolia Ammattikorkeakoulu 2010. Alumnikysely elokuvan ja television koulutusohjelman medianomeille.)

Kysyttäessä medianomien yleisimpiä työsuhdetyppejä (jotka ovat nähtävissä kuviossa 12) olin melko yllätynyt vastauksista. Suurin osa vastasi olleensa pitkään pysyvässä eli vakituudessa työsuhhteessa. Yllättyneisyyteni johtuu siitä, että olen itse ollut alan töissä ainoastaan määräaikaisissa työsuhhteissa, ja suurin osa tuntemistani ihmisistä työskentelee alalla nimenomaan freelancerina tai muuten määräaikaisissa työsuhhteissa.

Uskoisin, että vakituisten työsuhteitten määrä on tässä tapauksessa näin suuri, koska kyseessä ovat pelkästään tuotantoon suuntautuneet medianomit ja enimmäkseen tuotantopuolen tehtävissä työskentelevät. Tuotantopuolella tuntuu olevan enemmän vakituksia työpaikkoja, kuin esimerkiksi vaikkapa kuva- tai äänipuolella. Tämä johtunee siitä, että tuotantopuolen henkilöt ovat yleensä mukana projekteissa alusta loppuun saakka. He ovat alussa ideoimassa ja hakemassa rahoitusta ja levitystä ja hoitavat kaikki tuotantoon liittyvät käytännönjärjestelyt, sopimusasiat, ynnä muut ja ovat vielä loppuvaiheessa mukana saattamassa elokuvaa tai TV-ohjelmaa valmiiksi ja hoitamassa markkinointia ja levitystä ja sen sellaista. Jotkut tuottajat voivat myös esimerkiksi tehdä useita projekteja päällekkäin, kun ne ovat eri tuotantovaiheissa (esituotanto, tuotanto, jälkituotanto). Tällaisia tekijöitä tarvitaan tuotantoyhtiöissä kokoaikaisesti, toisin kuin esimerkiksi kuvaajia ja äänittäjiä, jotka työskentelevät kuvauksissa ja kuvausten päättyessä heidän työsuhhteensakin yleensä päättyvät.

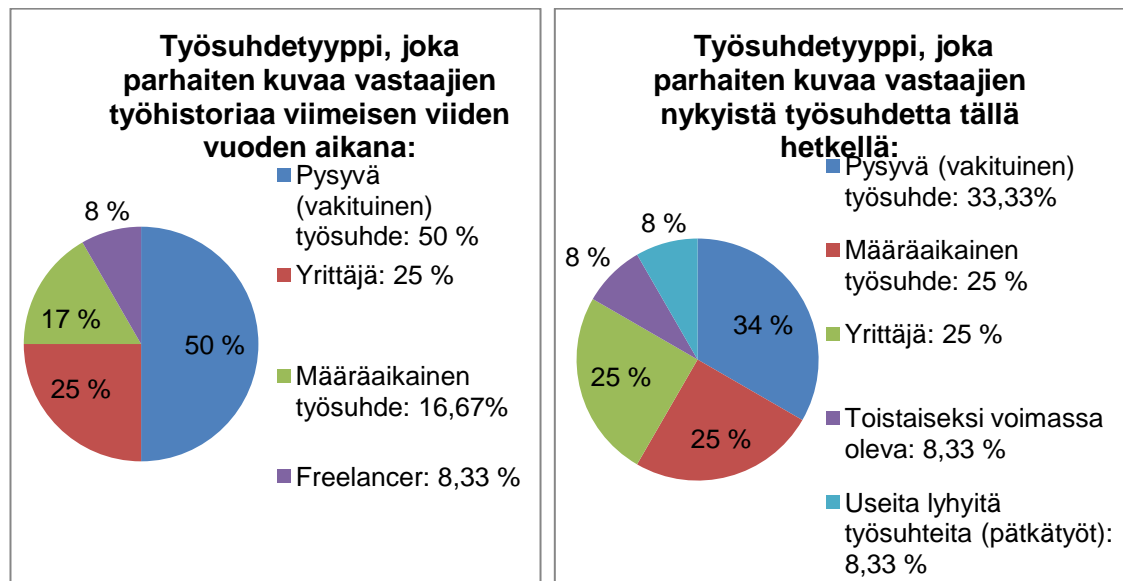
Tuottajakyselyyn (2015) vastanneet tarkensivat tietoja työsuhdetyypeistään. Yksi vastanneista kertoi työskentelevänsä aina määräaikaisella sopimuksella, mutta työsuhde on silti ollut jatkuva, sillä määräaikaisuus on aina uusittu sen mukaan, miten kanavat ovat tilanneet ohjelmia. Toinen vastanneista kertoi aloittaneensa opiskelut Metropoliasa vuonna 2008 ja lähteneensä keväällä 2009 työharjoitteluun ja kaksi kuukautta työharjoittelun jälkeen hänet työllistettiin ja koulu jäi tuolle. Hän työskenteli vakituksena työntekijänä elokuvatuotannoissa vuosina 2009–2012. Valmistumisen jälkeen (keväällä 2014) hänelle tarjottiin useita määräaikaisia, projektiluontoisia työsuhteita.

Yksi vastanneista kertoi tehneensä pätkätöitä lähinnä vain opiskeluiden aikana ja heti alkuun valmistuttuaan. Yksi puolestaan sanoi nykyisen työsuhteensa olevan ensimmäinen ja ainoa vakituinen työsuhde TV- ja elokuva-alalla. Yksi kertoi tehneensä suurimmaksi osaksi projektiperusteisia töitä, eli sopimus oli tehty aina kunkin elokuvan tai televisio-ohjelman tai mainoksen teon ajaksi. Hän kertoi tehneensä työt konsulttina oman yrityksensä kautta. Nykyään hän kertoi olevansa vakituudessa työsuhhteessa peli-

yhtiö Roviolla animaatiostudion tuottajana. Yksi puolestaan sanoi toimivansa yrittäjänä, mutta kertoi keikkojen olevan lyhyitä ja pätkittäisiä, enimmäkseen mainoskuvauksia.

Vuoden 2010 alumnikyselyyn vastanneista aikuisopiskelijoista vain yksi antaa lisätietoa työsuhteittensa tyypeistä ja hän kertoikin olleensa vakituudessa työsuhteessa viimeiset 5 vuotta (tosin hän sanoi olleensa siinä välissä vanhempain- ja hoitovapaalla 1,5 vuotta).

Nuoriso-opiskelijoista yksi kertoi tehneensä medianomin hommia muutamissa lyhyissä tuotannoissa, joihin kaverit tai tutut ovat häntä kyselleet. Itse hän kertoi lähettäneensä kerran työhakemuksen tuotantoyhtiöön, mutta ei saanut siihen ikinä vastausta. Yksi vastanneista sanoi työskennelleensä viimeiset kolme vuotta samassa yrityksessä peräkkäisillä, määräaikaisilla sopimuksilla. Yksi kertoi toimivansa työsuhteissa freelance-rina ja saavansa palkkansa verokortilla. Yksi taas sanoi olevansa yrittäjä ja pitkässä työsuhteessa. Sitä ennen hän kertoi tehneensä muutamia lyhyempiä elokuva-alan töitä ja sitä ennen hänellä oli ollut 4-vuotinen työsuhde eräässä elokuvatuotannossa.

Kuvio 13. Tässä on vertailussa tuottajakyselyyn (2015) pohjautuvat vastaukset työsuhdetyypeistä. Ensimmäisessä kaaviossa näkyvät työsuhdetyypit vastaajien viiden viimeisen työvuoden ajalta ja toisessa kaaviossa vastaajien nykyiset työsuhdetyypit. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille.)

Kuvion 13 ja sitä varten esitettyjen kysymysten tarkoituksena oli vertailla, miten vastanneiden työsuhdetyypit ovat kehittyneet viimeisen viiden vuoden aikana. Hieman

yllättävää olikin, että nykytilanteessa vastaajista pienempi osa oli vakituisessa työsuhteessa kuin viimeisen viiden vuoden aikana. Kyse voi olla sattumasta tai voi myös olla, että taloustilanteen huomioon ottaen työnantajat eivät juuri tällä hetkellä uskalla solmia vakituisia työsuhteita kovin helposti.

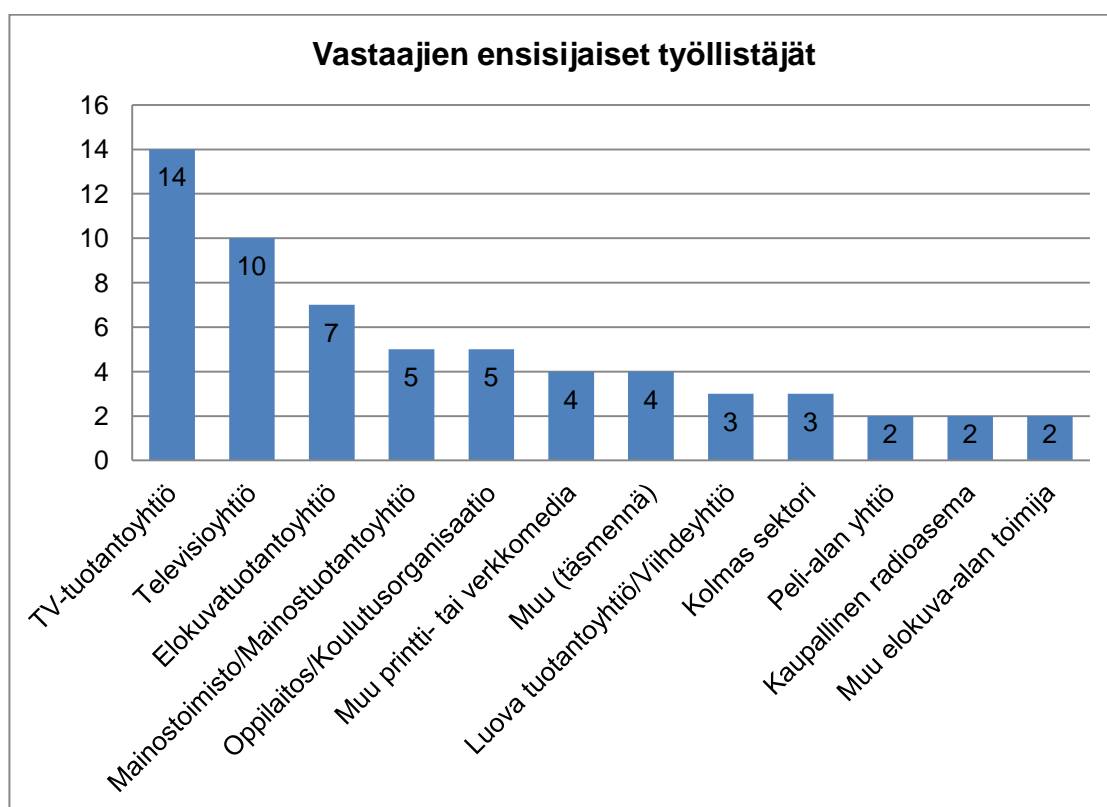
Kuvio 14. Kuinka moni tuottajakyselyyn (2015) vastanneista medianomeista on ollut jossain vaiheessa opintojensa jälkeen työtön. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille.)

Kysyin tuottajakyselyssä (2015) vastaajilta suoraan, kuinka moni heistä on ollut työttömänä opintojensa jälkeen. Kuten kuviosta 14 näkyy, kahdestatoista vastaajasta kaksi sanoi olleensa työttömänä ja kymmenen sanoi, että ei ole ollut työttömänä opintojensa jälkeen. Nämä vastaukset ovat tietysti erittäin mieluisia, vaikkakin mielestäni aika yllättäviä. Olisin kuvitellut, että useammalla ellei jopa kaikilla olisi ollut edes lyhyitä työttömyysjaksoja projektiluontoisten työsuhteitten välissä.

Yksi tähän kysymykseen myöntävästi vastanneista kertoi olevansa työtön lähinnä vain kuvaustaukojen aikana, joita hänellä on yleensä kaksi vuodessa ja ne kestävät noin viisi viikkoa kerrallaan. Toinen kysymykseen myöntävästi vastanneista sanoi, että vaikka hän ei virallisesti yrittäjänä ole työtön eikä hän ole oikeutettu työttömyyspäivärahaan, niin tuotantojen välissä on ollut hiljaisia aikoja, jolloin palkkaa ei ole tullut. Hänen mukaansa monet pienyrittäjät toimivat tällä hetkellä samalla tavoin kuin freelancerit.

Yksi kielteisesti vastannut kertoi saaneensa rytmitettyä työ sopimuksensa aina niin, että edellisen sopimuksen loppuessa seuraava sopimus on alkanut seuraavana päivänä ja ajoittain sopimukset ovat menneet osittain jopa päällekkäin. Toinen kielteisesti vastannut ei vuorostaan laske itseään työttömäksi, sillä hän on yrittäjä ja hänen mielestään yrittäjä ei ole työtön, vaikka töitä ei olisikaan.

Yleisellä tasolla medianomikoulutuksen puolustukseksi on sanottava, että *Viestintäalan ammattikuvat ja koulutustarpeet* -tutkimusprojektin loppuraportissa kerrotaan, että ammattikorkeakoulujen medianomit ovat työllistyneet paremmin kuin toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta valmistuneet (esim. media-assistentit). Myönnettäkään, että osa medianomeista on tuolloinkin (2004–2006) työllistynyt koulutustaan vastaamattomasti muille aloille tai vain toisen asteen koulutusta edellyttäviin töihin. (Raittila, Olin, & Stenvall-Virtanen 2006.)

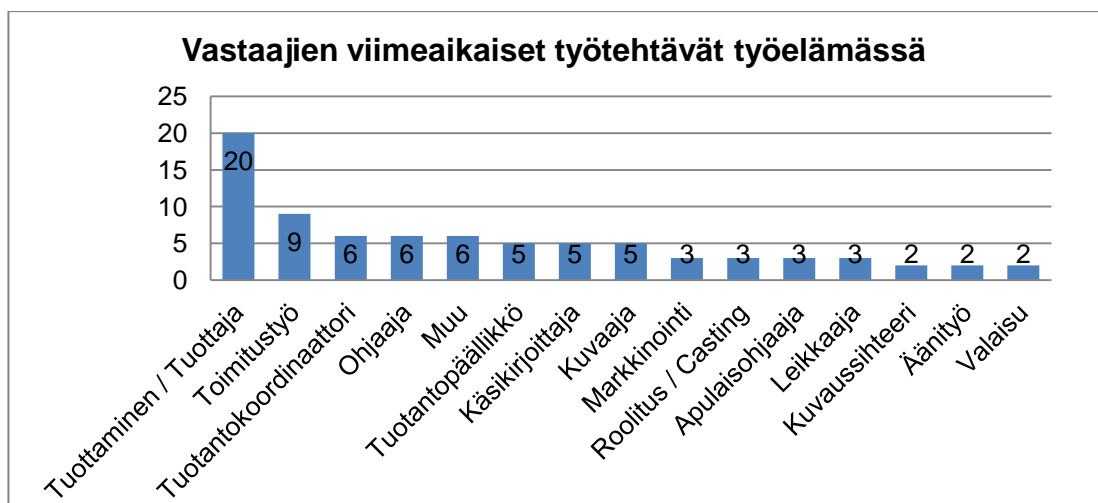
Kuvio 15. Tästä kuvioista on nähtävissä, mitä tuottajakyselyyn (2015) sekä alumnikyselyyn vastanneet medianomit, ovat kertoneet ensisijaisista työllistäjistään. Tämä kysymys oli monivalintainen. Kuvion numeroista on nähtävissä kuinka moni vastaajista oli valinnut kunkin vaihtoehdon. Kuvioista puuttuu viimeisten kuuden vastausvaihtoehdon vastaajamäärät, sillä kunkin näistä aloista oli nimennyt vain yksi vastanneista, ja ne osiot olivat: levitysyhtiö, elokuvakalustovuokraamo, teatteri, kunnat (esim. nuorisotoimi), kaupan ala ja ravintola-ala. Muulla elokuva-alan toimijalla tarkoitetaan tässä tapauksessa esimerkiksi elokuväsäätiötä, festivaaleja tai muuta vastaavaa. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille. Metropolia Ammattikorkeakoulu 2010. Alumnikysely elokuvan ja television koulutusohjelman medianomeille.)

Kun tutkimme kyselyihin vastanneiden ensisijaisia työllistäjiä (kuvio 15), TV-tuotantoyhtiöt ovat melko kirkkaasti medianomien suurimpia työllistäjiä. Se ei yllätä,

sillä olen itse työskennellyt media-alalla käytännössä ainoastaan TV-tuotantoyhtiöissä ja moni tutuistanikin on tehnyt niin. Hieman yllättävää kuitenkin on, että televisioyhtiöt (MTV, YLE, jne.) ovat isompi työllistäjä kuin elokuvatuotantoyhtiöt. Tästä voinee päätellä, että TV-ala ylipäätään työllistää enemmän kuin elokuva-ala. Kuten aiemmin jo totesin, tämä johtunee puhtaasti siitä syystä, että Suomessa tehdään enemmän televisio-ohjelmia ja -sarjoja kuin elokuvia. Mainostoimistot ovat myös melko yllätyksettömästi kärkisijoilla. Mainoksia kuitenkin esitetään televisiossa valtavasti, ja nykyään videomainoksia esitetään yhä enemmän myös netissä, niin netti-TV:n (YLE Areena, Katso-mo, Ruutu, jne.) kuin muidenkin sivustojen (esim. sosiaalinen media) kautta.

Tuottajakyselyyn (2015) vastanneista yksi kertoikin olleensa töissä ainoastaan luovilla tuotantoyhtiöillä, joiden toimeksiannot tulivat pääasiassa suoraan asiakkailta ja joskus mainostoimistoilta. Toimeksiannot eivät hänen mukaansa olleet vain videoiden tekemistä, vaan usein kokonaisten konseptien suunnittelua. Isoin konsepti, jonka toteutuksessa hän oli ollut mukana, oli Viking Grace -laivan lanseerauskonsepti. Toinen vastanneista kertoi, että hänen pääasiallinen työnantajansa oli ollut peli-alan yhtiö Rovio, jossa hän toimi animaatiostudion työllistämänä eli ei peli- vaan animaatioalalla.

Alumnikyselyyn vastanneista aikuisopiskelijoista yksi mainitsi ensisijaiseksi työllistäjäkseen TV7-kanavan ja yksi valtionhallinnon. Yksi nimesi suurimmaksi työllistäjäkseen sähköisten mediatuotteiden kustannustoiminnan ja sähköisen kaupankäynnin. Yksi kertoi työskennelleensä pääasiallisesti yhtiössä, joka tekee sekä televisio- että elokuva-tuotantoja. Yksi sanoi työllistäneensä itse itsensä omassa yrityksessään. Nuorisopiskelijoista yksi nimesi ensisijaiseksi työllistäjäkseen Helsingin kaupungin alaisen ESR-projektin ja toinen festivaali- ja konserttutuotantoyhtiön.

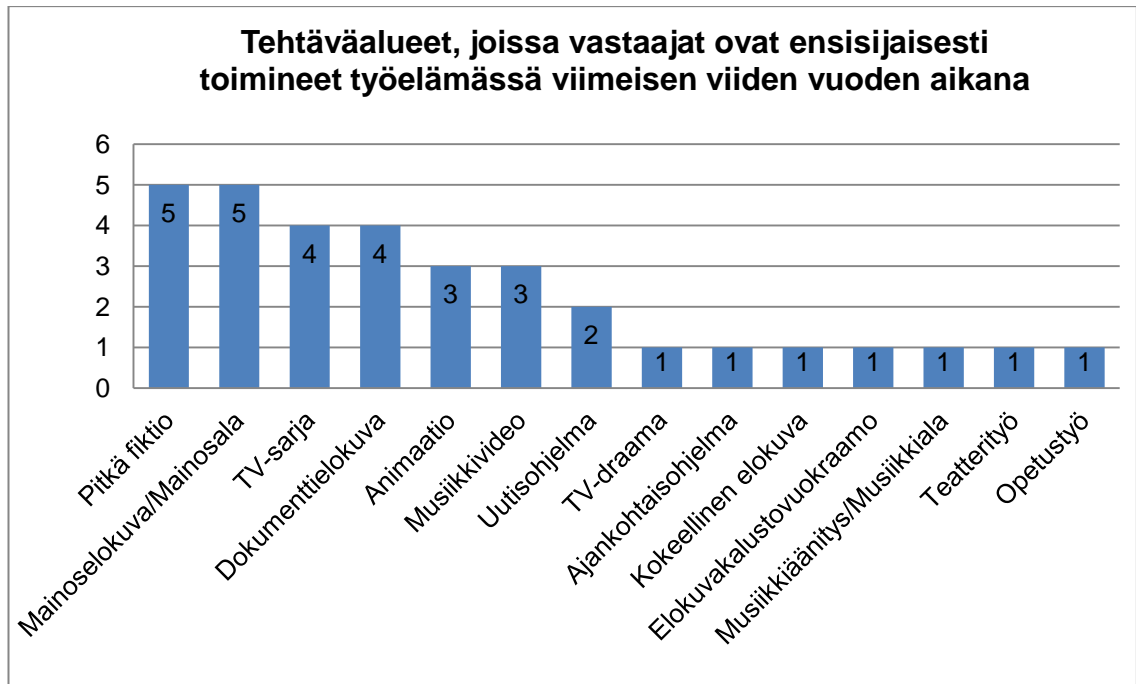

Kuvio 16. Tästä kuviosta on nähtävissä, mitä tuottajakyselyyn (2015) sekä alumnikyselyyn vastanneet medianomit ovat kertoneet työtehtävistään työelämässä. Kysymys oli monivalintainen. Kuviossa nähtävät numerot osoittavat kuinka moni vastaajista oli valinnut kunkin vastausvaihtoehdon. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille. Metropolia Ammattikorkeakoulu 2010. Alumnikysely elokuvan ja television koulutusohjelman medianomeille.)

Kuten kuviosta 16 on nähtävissä, tuotantoon suuntautuneet medianomit työllistyvät pääasiallisesti juuri tuotantopuolen työtehtäviin. Jos vielä yhdistäisimme yleisimmin tuotantopuoleen yhdistettävät työtehtävät kuten tuottaja, tuotantokoordinaattori, tuotantopäällikkö, markkinointi, roolitus ja ehkä myös apulaisohjaus, niin tuotantopuolen tehtävien osuus olisi jopa puolet. Näin ollen voimme mielestäni turvallisesti sanoa, että tuotantoon suuntautuneet opiskelijat työllistyvät parhaiten nimenomaan tuottamisella. Poikkeuksia toki on ja monet ovatkin tehneet tuottamisen ohella myös muiden osa-alueiden töitä.

Alumnikyselyyn vastanneet aikuisopiskelijat mainitsivat ”Muu” -kategorian alle seuraavat vastausvaihtoehdot: toimitusjohtaja/sales executive, ohjaaja/leikkaaja/varatuotantopäällikkö, AV-palvelu-/laite-/ohjelmistotuki ja konsultointi, opiskelijahallinto, asiantuntijatehtävät ja konsultointi sekä käännöstrafiikinhoitaja ja ulkomaisten ohjelmien tekstityksen tarkastaja. Nuoriso-opiskelijat vuorostaan listasivat ”Muut” -kategoriaan seuraavat vastausvaihtoehdot: toimitusjohtaja, valokuvaaja ja filmitoimittaja. Yksi nuoriso-opiskelija, joka kertoi kuvaamisen olevan hänen tapauksessaan enimmäkseen valokuvausta, kertoi myös, että hänen työhönsä kuului myös tapahtumatuottamista, etenkin sopimusasioita, ja lisäksi graafista suunnittelua sekä opetustyötä projektien puitteissa.

Tuottajakyselyyn (2015) vastanneet tarkensivat vastauksiaan seuraavasti: yksi kertoi toimineensa elokuva-alalla tuotanto-, festivaali- ja jälkituotantokoordinaattorina sekä peliyhtiö Rovion animaatiopuolella tuotantokoordinaattorina layout ja animaatio-työvaiheissa. Toinen kertoi toimineensa tuottajana viimeiset kaksi vuotta (tammikuusta 2013 eteenpäin) ja sitä ennen tuotantopäällikkönä, kuvausjärjestäjänä, projektikoordinaattorina ja apulaisohjaajana. Kolmas kertoi työtehtävikseen markkinoinnin sekä elokuvastudioiden rakennuttamisen elokuvakalustovuokraamossa.

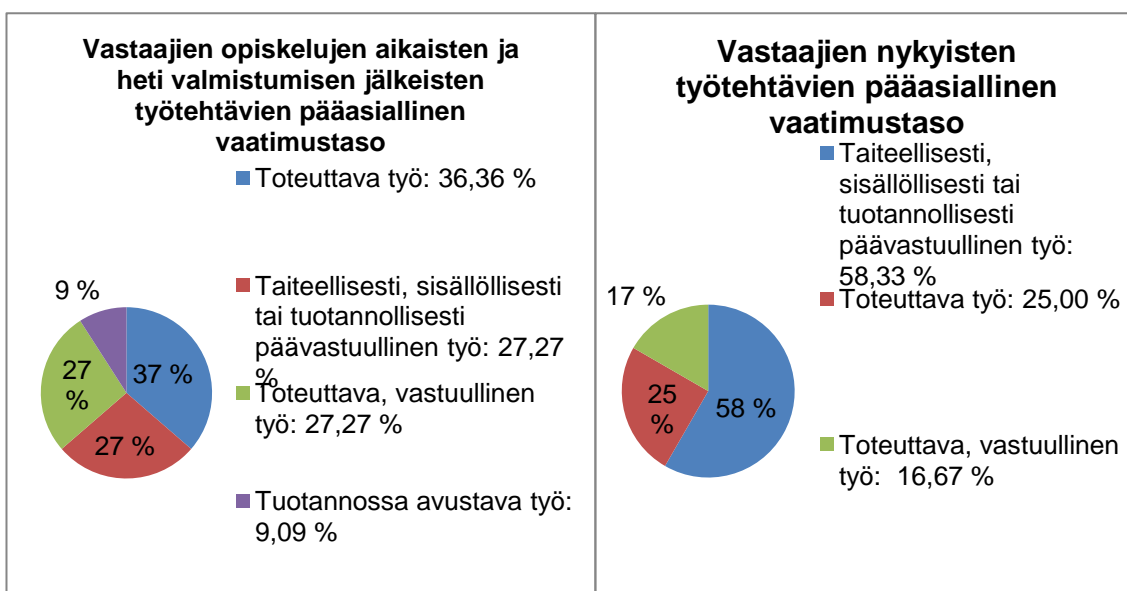
Kuvio 17. Tässä kuviossa on nähtävissä, mitä tuottajakyselyyn (2015) vastanneet medianomit ovat kertoneet tehtäväalueista, joissa he ovat ensisijaisesti toimineet. Tämä kysymys oli monivalintainen. Kuviossa nähtävät numerot kertovat kuinka moni vastaajista oli valinnut kunkin vastausvaihtoehdon. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille.)

Edellä näkyvässä kuviossa 17 yllättävää on se, että aiemmin vastaajat ovat kertoneet isoimmiksi työllistäjiksi televisiotuotantoyhtiöt ja televisioyhtiöt, mutta kuitenkin tässä kysymyksessä suurin osa on vastannut työskennelleensä enimmäkseen pitkien elokuvien ja mainosten parissa. Tähän tulokseen vaikuttanee kysymyksen monivalintaisuus ja se, että vastaajamäärissä pitkän fiktion ja TV-sarjan vastausvaihtoehdoissa on kuitenkin vain yhden vastaajan ero.

Henkilökohtaisesti luulen, että pienemmät tuotantoyhtiöt voivat olla monen eri alan toimijoita eli saattavat tehdä niin lyhyitä kuin pitkiä elokuvia, dokumentaarisia elokuvia, mainoselokuvia sekä TV-sarjoja ja esimerkiksi musiikkivideoita. Suuremmat tuotantoyhtiöt taas tuntuvat suurimmalta osin keskittyvän vain yhteen asiaan kerrallaan: joko tuotetaan TV-ohjelmia tai pitkiä elokuvia tai mainoselokuvia. Poikkeuksia tietenkin on. Esimerkkinä FremantleMedia Finland Oy, joka on Suomen suurimpia TV-tuotantoyhtiöitä ja on tuottanut monia isoja TV-ohjelmia, kuten *Salatut elämät*, *Idols*, *Talent Suomi*, *Maajussille morsian* ja niin edelleen. FremantleMedia Finland onkin tuottanut TV-ohjelmien lisäksi suosituimpaan kotimaiseen sarjaansa *Salatut elämät* perustuvia elokuvia, joita on julkaistu kaksi vuoteen 2015 mennessä. Tietenkään aina tuotan-

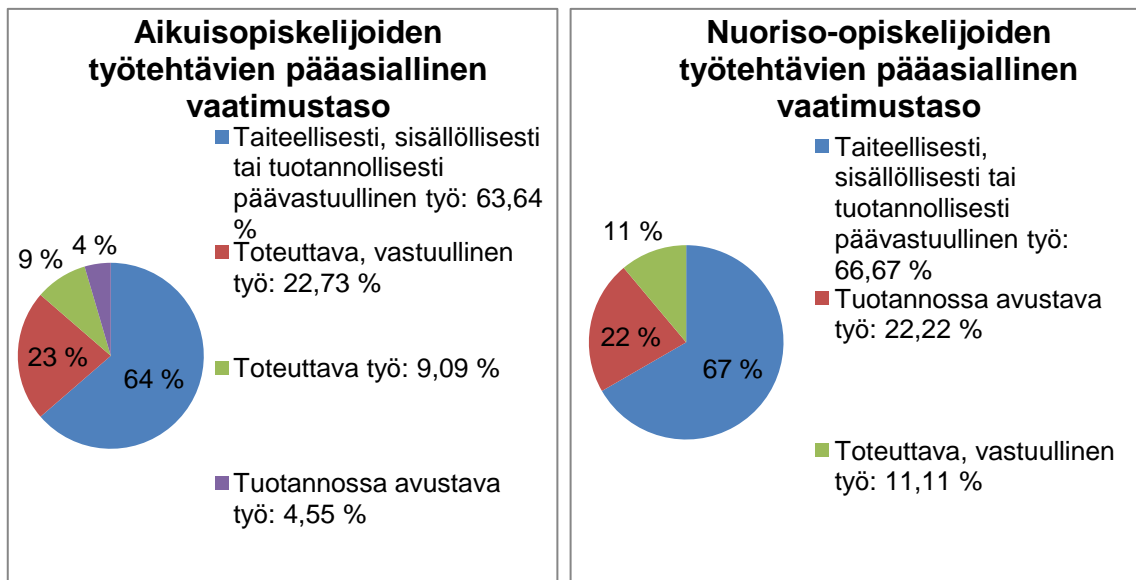
toyhtiöt eivät siis pidättäydy vain televisio-ohjelmissa tai vain elokuvissa, mutta suurpiirteisesti tällaista jakoa on kuitenkin havaittavissa. Tämäkin on siis saattanut vaikuttaa tämän monivalintaisen kysymyksen tuloksiin.

Alumnikyselyssä kysyttiin melko vastaavanlainen kysymys, joka ei kuitenkaan ole täysin verrannollinen tuottajakyselyssä (2015) esitetyn kysymyksen kanssa. Sen vastauksista kuitenkin paljastui, että aikuisopiskelijoista suurin osa oli työskennellyt dokumenttien, ajankohtaisohjelmien, monimediatuotantojen ja TV-sarjojen parissa. Nuorisopiskelijoista monet olivat työskennelleet mainoselokuvien, pitkien fiktioiden, musiikkivideoiden, TV-draaman ja TV-sarjojen parissa. Kysymyksen lisätiedoissa aikuisopiskelijat tarkensivat vastauksiaan. Yksi kertoi, että hänen tärkeimpinä työtehtäväalueinaan olivat olleet elokuvien myynti ja levitys. Yksi kertoi tärkeimmäksi työalueekseen tunnusmusiikkien säveltämisen televisiosarjoihin (YLE TV2, Teema, TV7), sarjojen leikkaamisen ja grafiikat (YLE ja TV7) sekä konserttien ja studio-ohjelmien TV-ohjaamisen (TV7). Yksi kertoi tärkeimmäksi osa-alueekseen asiantuntija- ja konsultointitehtävät. Yksi puolestaan kertoi toimineensa enimmäkseen interaktiivisten TV-ohjelmien parissa, ja yksi mainitsi tärkeimmäksi tehtäväalueekseen teatterin tuotantotyöt. Nuorisopiskelijoista yksi oli erikoistunut tapahtumatuottamiseen ja toinen filmitoimittajan työhön sekä urheiluohjelmiin ja yritysvideoihin.

Kuvio 18. Näiden vierekkäisten kaavioiden avulla on vertailtavissa tuottajakyselyyn (2015) vastanneiden pääasialliset vaatimustasot koulun aikaisten ja heti valmistumisen jälkeisten sekä nykyisten työtehtävien aikana. (Vuokko 2015. Tuottajakysely [2015] Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuva- ja TV-tuotantoon suuntautuneille medianomeille.)

Kuviosta 18 on nähtävissä, että heti valmistuneet medianomit ja opiskelujen aikana alan töitä tehneet ovat pääasiallisesti tehneet vaatimustasoltaan toteuttavaa työtä. Vaatimustasojen kehitys näkyy, kun jo jonkun aikaa työelämässä olleiden medianomien töiden suurin vaatimustasotyyppi on jo taiteellisesti, sisällöllisesti tai tuotannollisesti päävastuullinen työ. Yli puolet eli 58,33 % on siis jo päävastuullisissa tehtävissä, kun heti opintojen jälkeen vain 27,27 % oli päävastuullisessa työssä.

Kuvio 19. Näistä vierekkäisistä kaavioista on nähtävissä, minkälaisia eroja on aikuisopiskelijoiden työtehtävien pääasiallisissa vaatimustasoissa verrattuna nuoriso-opiskelijoiden työtehtävien pääasiallisiin vaatimustasoihin. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2010. Alumnikysely elokuvan ja television koulutusohjelman medianomeille.)

Kuviosta 19 on nähtävissä, että alumnikyselyyn vastanneiden aikuisopiskelijoiden ja nuoriso-opiskelijoiden työtehtävien vaatimustasoissa ei varsinaisesti ole suuria eroja, sillä molempien pääasiallinen työtehtävien vaatimustaso on taiteellisesti, sisällöllisesti tai tuotannollisesti päävastuullinen työ.

Olisin alun perin kuvitellut, että aikuisopiskelijoista isommalla osalla olisi ollut päävastuullisia työtehtäviä verrattuna nuoriso-opiskelijoihin, sillä usein aikuisopiskelijat ovat saattaneet tehdä alan töitä jo ennen opiskeluaan. Toisaalta media-ala on sellainen, että se houkuttelee vielä aikuisiälläkin uusia ihmisiä opiskelemaan, vaikka heillä ei kokemusta alalta olisikaan. Monet opiskelijat kuitenkin tekevät alan töitä jo opiskelujensa aikana, joten tämä voisi periaatteessa mahdollistaa melko pian opiskelujen jälkeen päävastuullisiin tehtäviin siirtymisen. Tietysti sekin vaikuttaa, että osa perustaa oman yrityksen tai pääsee työskentelemään nuoreen yritykseen, jossa voi joko itse määrätä

omien työtehtäviensä tason tai pääsee nopeasti etenemään vaativiin työtehtäviin. Yleisesti on kuitenkin ilahduttavaa ja kannustavaa, miten monet kertovat pääasiallisiksi työtehtävikseen päävastuulliset työt. Ei ainakaan tarvitse sanoa, että medianomilinjalta valmistuisi pelkkiä kahvin keittelijöitä.

Alumnikyselyyn vastanneista aikuisopiskelijoista yksi kertoi, että hänen työsuhteensa ovat sisältäneet paljon erilaisia rooleja: tuottamista, toteuttamista, ynnä muuta. Tämä viitanee siihen, että pääasiallista vaatimustasoa on vaikea sanoa, sillä monet tekevät urallaan hyvin vaihtelevasti erittäin eritasoisia töitä. Nuoriso-opiskelijoista yksi kertoi, että keikat, joita hän on tehnyt, ovat olleet assistenttitasoisia, esimerkiksi kuvaussihteerin ja tuotantoassistentin hommia. Yksi kertoi toimineensa aiemmin elämässään pitkän elokuvan tuottajana. Yksi kertoi, että hänelle kuuluu päävastuu koko yrityksen toiminnasta, taloudesta ja tuotannoista. Yhteenvetona tästä voisi siis sanoa, että media-alalla tosiaankin on tarjolla hyvin eritasoisia ja vaihtelevia työtehtäviä.

6 Metropoliaista valmistuneiden medianomien mietteitä työllistymisestä

Tuottajakyselyssä (2015) kysyin vastaajilta myös laaja-alaisemmin heidän kokemuksiinsa ja mietteitään media-alasta ja sen työllistymistilanteesta. Tässä kappaleessa käyn läpi heidän vastauksiaan näistä aiheista.

6.1 Medianomien ajatuksia työllistymisestä opiskelemaan hakiessaan

Monet vastanneista sanoivat, että hakiessaan opiskelemaan medianomiksi, he joko eivät olleet ajatelleet työllistymistilannetta tai sen vaikeutta etukäteen tai olivat tietoisia siitä, että työllistyminen ei tule olemaan helppoa, mutta olivat silti päättäneet jollain tapaa saada itsensä työllistettyä.

Monet korostivat sitä, että media-alalla täytyy olla valmis tekemään monia erilaisia töitä. Myös etenkin suhteiden luominen alan ihmisiin koettiin erittäin tärkeäksi. Monessa vastauksessa puhuttiin myös siitä, että halukkaat, aktiiviset, ahkerat ja osaavat tyypit työllistyvät ja että työllistyminen on paljon itsestä ja omasta asenteesta kiinni sekä siitä, mitä on valmis tekemään työllistymisensä eteen. Vastauksissa korostettiin myös, että

on hyväksyttävä, että kilpailu alalla on kovaa ja että suurin osa media-alan töistä on määräaikaista ja projektiluontoisia.

Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että media-alalla pärjääminen vaatii myös sitä, että jaksaa juhlia alan ihmisten kanssa ensi-iltatilaisuuksissa ja tuoda itseään tykö alan ihmisille. Hänen mukaansa täytyy olla valmis tekemään palkattomia työharjoitteluja tai vähintäänkin tekemään töitä huonolla palkalla, ilman ylityökorvauksia, jotta saisi esiteltyä itsensä alan ihmisille. Hänen mukaansa töitä, joista saa normaalia palkkaa, joissa on taiteellista vastuuta ja pidempiaikainen työsuhde, on todella vähän, ja hänen mukaansa ne pyörivät samoilla ihmisillä. Saman vastaajan mukaan vain mainospuolella maksettaisiin työstä se palkka, mikä työehtosopimuksen mukaan pitäisi maksaa. Hänen mukaansa muissa tuotannoissa ilmaisia työharjoittelijoita käytetään törkeästi hyväksi.

6.2 Työharjoittelujen vaikutus medianomien työllistymiseen

Kysyttäessä, miten koulun aikana suoritettut työharjoittelut olivat vaikuttaneet tuotantoon suuntautuneiden medianomien työllistymiseen myöhemmin, melkein kaikki vastanneista kertoivat, että työharjoittelulla oli ollut ratkaiseva avainasema heidän työllistymisessään myöhemmin. Monet kertoivat, että työharjoittelupaikat, joissa he olivat olleet opiskeluaikana, olivat palkanneet heidät joko jo opintojen aikana tai opintojen jälkeen. Työharjoittelua pidettiin siis erinomaisena ponnahduslautana media-alalle ja työharjoittelun yhtenä tärkeimpänä osana pidettiin sitä, että pääsee luomaan kontakteja alan ihmisiin. Yksi vastaajista myös suositteli, että työharjoittelu kannattaisi suorittaa useammassa osassa, mahdollisimman erilaisissa paikoissa. Tällöin saa hyvän kuvan alasta ja pääsee luomaan suhteita useampaan paikkaan jo opintojen aikana.

6.3 Miten medianomit ovat edenneet urallaan TV- ja elokuva-alalla

Yksi vastanneista sanoi uransa olleen nousujohteinen, mikä oli hänen oman arvionsa mukaan johtunut hänen kiinnostuksestaan kehittää itseään ja hänen pelkäämättömyydestään työtä kohtaan. Hän kertoi ottaneensa sen, mitä koulussa oli opetettu ja soveltaneensa sitä uusiin tapoihin kertoa tarinaa audiovisuaalisesti. Yksi kertoi aloittaneensa ensimmäisen työharjoittelun ensimmäisen opiskeluvuoden keväällä. Myöhemmin hän aloitti toisessa projektissa, jossa oli samat tuotannon vastuulliset henkilöt kuin hänen työharjoittelupaikassaan. Työ mahdollisti opiskelun, lapsenhoidon ja työnteon saman-

aikaisesti. Vuoden päästä hän palasi samaan tehtävään, saman ohjelman uudelle tuotantokaudelle, vaikka tuotannon vastuulliset henkilöt olivatkin vaihtuneet. Tuotannon päätyttyä hän pääsi suoraan määräaikaiseen työsuhteeseen päivittäissarjan tuotantotiimiin, jonka vastuulliseen henkilöön hän oli tutustunut työharjoittelussaan. Hänet haluttiin siellä tuotantokoordinaattorin tehtäviin, joihin hän siirtyi suoraan aiemman työsuhteen päätyttyä. Sittemmin hän sai toisen lapsen, palasi opintojen pariin ja sai vakituisen työpaikan tapahtuma-alalta, jossa hän oli työskennellyt ennen TV-alan opintoja. Hän ei kuitenkaan viihtynyt työssään vaan irtisanoutui ja perusti opiskelukaverinsa kanssa kuvauscatering-yrityksen. Hän suoritti opinnot loppuun ja teki sijaisuuksia päivittäissarjaan, jossa oli aiemmin työskennellyt. Pian hänelle tarjottiin samasta sarjasta hyvää pestiä, josta hän oli jo pitkään unelmoinut ja hän otti työn vastaan, myi osuutensa catering-yrityksestä ja on ollut sillä tiellä viimeiset kaksi vuotta.

Yksi vastanneista kertoi saaneensa heti valmistuttuaan kuusi työtarjousta. Hän kuitenkin sanoi tämän johtuneen siitä, että hän oli tehnyt jo vuosia töitä ammattikentällä, joten hän oli niin sanotusti pedannut itsensä kentälle jo kauan ennen valmistumista. Hän epäili, että jos hänellä ei olisi ollut valmistuessaan jo paljon alan kokemusta eikä hän olisi jo entuudestaan tehnyt itseänsä tunnetuksi alalla, hän ei olisi pelkillä koulun paperilla saanut yhtäkään näistä työtarjouksista.

Yksi kertoi mainostaneensa Facebookissa valmistuvansa keväällä ja pistäneensä sähköpostia muutamalle tuottajalle, joilla hän tiesi olevan tuotantoja tulossa. Hän sanoi myös tehneensä itseään tykö ihmisille alan juhlissa, mutta hän korostaa, että tämä toimii vain, jos tuntee alan ihmisiä entuudestaan. Lisäksi hän totesi sähköpostin olevan nykyään paras ja nopein tapa lähestyä työnantajaa tai tuotantoyhtiötä.

Yksi vastanneista kertoi ajautuneensa opintojensa jälkeen yrittäjäksi mainosmaailmaan, mutta tähtäimessään hänellä oli lähteä työstämään TV-sarjoja ja elokuvia. Yksi kertoi, että hänellä oli jo ennen medianomin opintoja aiempi koulutus alalta sekä oma tuotantoyhtiö. Hänen työuransa oli ennen medianomin opintoja kestänyt vasta vuoden, mutta hänen mukaansa koko ajan olisi riittänyt töitä enemmän kuin ehti tehdä, mutta se oli vaatinut jatkuvaa töiden etsintää ja projektien ylläpitämistä.

Yksi vastanneista sanoi työskennelleensä neljä vuotta elokuvailevyyshyhtiössä bookkaamassa elokuvia teattereihin eli hänen työnsä on painottunut enemmän myyntipuolelle. Hän kuitenkin kertoi vaihtaneensa työpaikkaa puoli vuotta sitten animaatiostu-

dioon, jossa hän hoitaa tuotantokoordinaattorin tehtäviä, jotka vastaavat enemmän medianomin koulutusta. Yksi kertoi, että aluksi hänen työharjoittelupaikkansa palkkasivat hänet lyhyisiin avustaviin tehtäviin. Opiskelujen loppuvaiheilla hän kuitenkin haki äitiysloman sijaisen paikkaa ja päätyi tuotantosihteeriksi vuodeksi hänen nykyiseen työpaikkaansa. Äitiyslomalaisen palattua hän palasi lyhyisiin pätkätöihin toiseen työharjoittelupaikkaansa, kunnes hänet pyydettiin nykyiseen työpaikkaansa tuotantopäälliköksi ja myöhemmin apulaistuottajaksi. Hän sanoi olleensa nykyisessä työpaikassaan neljä vuotta (lukuun ottamatta paria lyhyttä pätkää toisessa harjoittelupaikassa).

Yksi vastaajista kertoi työllistyneensä työharjoittelussa solmittujen suhteiden kautta. Ensimmäisen ylennyksen hän sanoi saaneensa noin seitsemän kuukauden jälkeen työsuhteen alkamisesta. Hän kertoi urallaan etenemisen perustuvan innokkuuteen, kovaan työhön ja siihen, että on rohkeasti ilmaissut omat henkilökohtaiset uratoiveensa ääneen. Yksi vuorostaan kertoi, että ensimmäisen työharjoittelun jälkeen hänen ei ole tarvinnut hakea töitä, vaan töistä on aina soitettu hänelle. Uudet työkeikat ovat aina perustuneet aiempien keikkojen työsuhteiden suosituksiin.

Yksi vastanneista sanoi perustaneensa oman tuotantoyhtiön, jotta pääsisi itse tuottamaan omia juttuja, omilla ehdoilla. Tämän jälkeen hän kertoi tehneensä paljon valomies- ja catering-keikkoja. Näihin keikkoihin hän sanoi päässeensä elokuvakalustovuokraamon kautta, josta hänen miehensä omistaa osan. Vastaaja kertoi työskennelleensä elokuvakalustovuokraamossa tiiviisti markkinoinnin ja elokuvastudioiden rakentamisen parissa. Hän kuitenkin kyllästyi catering-hommiin ja olisi halunnut päästä tekemään luovaa työtä. Lopulta hän kuitenkin palasi entiseen työhönsä, jota hän oli tehnyt ennen medianomin opintoja, omien sanojensa mukaan, jotta hän saisi asuntolainat maksettua.

6.4 Medianomien mielestä hyviä tapoja löytää työpaikkoja media-alalla

Pohdittaessa hyviä keinoja hakea ja saada työpaikkoja TV- ja elokuva-alalla monet korostivat edelleen työharjoittelujen tärkeyttä. Työharjoittelut tuntuvat olevan paras tapa löytää työpaikkoja ja verkostoitua alan ihmisten kanssa. Työharjoittelut koettiin hyvänä ja turvallisena tapana tutustua ammattikenttään. On myös elintärkeää, että hoitaa työharjoittelut hyvin. Pitää olla aktiivinen, ennakkoluuloton, oma-aloitteinen, avoin, hymyilevä, ahkera, tunnollinen, mukava, laaja-alaisesti kaikesta kiinnostunut ja hoitaa työt

hyvin. Omaa aktiivisuutta korostettiin paljon: pitää itse lähestyä tuotantoyhtiöitä hakemuksilla ja ansioluetteloilla sekä käydä paikan päällä esittelemässä itseään, kiinnostuksiaan ja osaamistaan.

Yksi vastaajista sanoi kärjistäen, että työkokemuksella ja CV:llä on 5 % merkitystä töitä hakiessa ja että loput 95 % työkeikoista tulisi suhteiden kautta. On siis tärkeää, että tapaa alan ihmisiä, juttelee heidän kanssaan ja verkostoituu. Media-alan työpaikkoja ei täytetä työvoimatoimiston sivuilla. Työnhakua auttaa myös jos on mahdollista saada suosituksia tuottajilta, joiden projekteissa on aiemmin ollut mukana. Yksi vastanneista sanoi, että palkalliset työt menevät hyväksi tiedetyille tekijöille, koska riskiä pieleen menneeseen rekrytointiin ei haluta ottaa. Lisäksi hän kertoi, että joissain tapauksissa myös muu kuin media-alan työkokemus saatetaan katsoa eduksi, sillä se osoittaa, että on jo valmiiksi ymmärrystä yleisesti työnteosta ja sen vaatimuksista. Yksi vastanneista sanoi, että paljon on myös ajoituksesta kiinni eli hakemukset ja ansioluettelot pitää lähettää suurin piirtein jokaiseen tuotantoyhtiöön. Myös opiskelukavereiden kanssa kannattaa hänen mukaansa vetää yhtä köyttä, sillä joskus juuri omalta opiskelukaverilta voidaan kysyä, tietääkö hän ketään hyvää tekijää, jota voisi suositella.

Yleisellä tasolla *Viestintäkoulutuksen nousukäyrä – monta tietä unelma-ammattiin ja suuriin pettymyksiin* -raportissa avataan sitä, mitä työnantajat odottavat työnhakijoilta. Raportin mukaan työnantajat määrittivät viestintä- ja media-alalla painoarvoltaan keskeisimmiksi osaamisalueiksi työprosessin hallinnan ja liiketaloudellisen osaamisen. Näiden lisäksi tärkeäksi koettiin myös työyhteisövalmiudet sekä luovaan ilmaisuun liittyvät taidot. Raportissa sanotaan, että työnantajat arvostavat monitaitoisuutta työssä, kykyä työskennellä erilaisissa media-ympäristöissä sekä tuotantoprosessin kokonaisuuden ymmärtämistä. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

6.5 Medianomien ajatuksia verkostoitumisesta ja itsensä markkinoimisesta

Yllätyksettömästi kaikki kyselyyn vastaajat olivat sitä mieltä, että verkostoitumisella on tosiaankin suuri merkitys media-alalla työllistymisen kannalta. Yksi vastanneista jopa kiteytti verkostoitumisen olevan elinehto selvitä tällä alalla. Monet käyttivät myös verkostoitumisesta adjektiivia ”pakollinen”. Toisaalta vastanneet sanoivat myös, että liian karkäs ei saa olla ja että välillä yksi tuopin kilistely oikeassa paikassa oikeaan aikaan, voi tuoda työkeikan, joka poikii toisen työkeikan ja niin edelleen. Yksi vastanneista sanoi, että koulun projektit eivät riitä työllistymiseen tällä alalla, vaan on tärkeää tehdä

oikeita töitä jo opintojen aikana. Yksi mainitsi myös, että omat kotisivut, joilta löytyy omia työnäytteitä, ovat tehokas keino markkinoida itseään. Mielestäni yksi kyselyvastaus kiteytti verkostoitumisen hyvin: "Jos haluaa menestyä elokuva-alalla, verkostoituminen on pakollista, mutta yksikin oikea kontakti ratkaisevalla hetkellä saattaa riittää."

6.6 Medianomien mietteitä työttömyydestä

Suurin osa kyselyyn vastanneista sanoi, että ei ole ollut kertaakaan työtön. Jotkut kuitenkin myönsivät olleensa ajoittain työttömiä hetken aikaa. Toiset sanoivat myös kuuluvansa liittoon, jolloin he saavat ansioihin perustuvaa päivärahaa kuvaustaukojen aikana. Liittoon kuulumisen etenkin tällä alalla onkin erittäin järkevä ratkaisu, kun suurin osa alan töistä tosiaan on määräaikaisia ja projektiluontoisia, jolloin työsuhteiden välille voi osua hiljaisempia jaksoja. Yksi vastanneista sanoikin, että jos alan töitä ei aina saa, kannattaa välillä tehdä jotain muita töitä, samalla kun etsii oman alan töitä. Tällöin ei tarvitse jäädä vain laakereilleen lepäämään, vaan voi kehittää itseään koko ajan. Henkilökohtaisesti jaan vastaajan näkemyksen siitä, että kaikenlainen työ kasvattaa ja avartaa omaa tietämystä, eikä mitään työtä kannata väheksyä. Voin allekirjoittaa melkein pä faktana sen, että ansioluettelossa työ kuin työ näyttää paremmalta kuin täysi tekemättömyys. Toki yksi vastaajista esimerkiksi kirjoitti pärjänneensä työn kannalta hiljaisina aikoina omilla säästöillään, sillä hän esimerkiksi tekee usein kahta työtä päällekkäin, jolloin säästöjä saa kerättyä hiljaisempia ajanjaksoja varten. Hän sanoi kutsuvansa työttömyysjaksoja lomaksi, koska patkätöissä lomapäiviä harvoin kertyy ja pakokohan ihmisen on joskus lomaa pitää.

Osassa vastauksista toistui se, että vastanneet eivät pelkää työttömyyttä. Henkilökohtaisesti minusta vaikuttaa siltä, että se onkin eilinehto, että voi selvitä tällaisella alalla, missä työt ovat projektiluontoisia ja patkittäisiä. Jos työttömyyspatkat pelottavat, ei stressistä pääse millään eroon tällaisella alalla, jossa töitä saattaa joutua etsimään useita kertoja vuodessa.

6.7 Medianomien ajatuksia yrittäjyydestä media-alalla

Kysyttäessä vastaajilta yrittäjyydestä media-alalla suurin osa vastauksista kertoi, että yrittäjyys alalla on vaikeaa, mutta osa vastaajista oli silti toiminut tai toimii yrittäjinä. Muutamat vastaajista sanoivat, että Suomessa on kallista olla yrittäjä, lähinnä korkeas-

ta verotuksesta johtuen. Vastaajien mukaan Suomessa on maan kokoon nähden paljon media-alan tuotantoyhtiöitä ja pieniä yrityksiä, joten kilpailu on todella kovaa. Yksi vastaajista kertoi haluavansa perustaa yrityksen, mutta hän ei aikonut tehdä sitä juuri tällä hetkellä, koska taloudellinen tilanne on niin heikko ja koska hän on urallaan vasta niin alkuvaiheessa, että hänen kokemuksensa ja tietämyksensä ovat myös vielä liian heikot. Lisäksi hänen mukaansa on vaikea saada rahoitusta, kun ei ole vielä luonut nimeä tuottajana. Tämäkin vastaaja sanoi, että alan firmoja nousee tällä hetkellä kuin sieniä sateella ja hänen mielestään yrittäjäksi ei kannata lähteä heppoisin perustein, ilman sen vaatimaa kokemusta ja osaamista sekä potentiaalisia hankkeita ja projekteja.

Yksi vastanneista, joka oli toiminut 2,5 vuotta yrittäjänä, kertoi, että yrittäjyydessä parasta on se, että saa tehdä juuri sitä mitä haluaa. Hänenkin mukaansa yrittäjyydessä on kuitenkin omat riskinsä: Varmaa palkkaa ei aina ole ja joutuu tekemään paljon töitä, että saa asiakkaita ja pääsee tekemään uusia projekteja. Toinen yrittäjänä toimiva vastaaja niin ikään kertoi, että pieniä tuotantoyhtiöitä on liikaa, mutta jos haluaa omille projekteilleen rahoitusta eikä olla riippuvainen muista tuotantoyhtiöistä, on pakko perustaa oma yritys. Hänen mukaansa yhdistymis- ja yhteistyökuvioita on suunnitteilla pienten yhtiöiden kesken, mutta vielä ei tiedä, mihin ne tulevaisuudessa johtavat.

Yksi vastaajista kommentoi yrittäjyyden vaikeutta sillä, että Suomessa se on erityisen vaikeaa, koska elokuvabisnes on täällä niin pientä ja lapsen kengissä, ettei hänen mielestään edes voida puhua bisneksestä. Hänen mielestään Suomi on vaikea markkina-alue jo vähäisen väestömääränsäkin takia ja täällä alan rahoitus on pitkälti tukien varassa. Hänen mukaansa Suomessa ei tueta pitkäkestoista yrittäjyyttä eikä yritysten kasvua, vaan tuotannot ja rahoitukset ovat hyvin projektikohtaisia, joten tervettä yritystoimintaa on hänen mukaansa vaikea harjoittaa.

Yksi vastanneista kertoi perustaneensa osakeyhtiön, jonka kautta hän ja muutama kollega tekevät konsultteina alan keikkatöitä. Hänen mukaansa se on taloudellisesti kannattavampaa kuin tehdä määräaikaista sopimuksia työntekijänä verotuksen ja etujen takia. Hän kuitenkin suunnittelee perustavansa yrityksen jossain vaiheessa uraansa. Yksi vastanneista suositteli, että nuorena alan ihmisenä kannattaisi hyödyntää jo olemassa olevia firmoja omien ideoidensa esiintuomisessa, viedä niitä sitä kautta eteenpäin ja saada taaksensa kunnon ammattilaisia. Hän myös suositteli, että jos työkeikkoja on paljon, kannattaa perustaa oma toiminimi, sillä hänen mukaansa tuotantoyhtiöt mieluummin laskuttavat toiminimiä kuin ottavat verokortillisia työntekijöitä.

Kaiken kaikkiaan vastauksista saa sen kuvan, että yrittäjänä töitä tulisi tehdä erityisen kovasti ja yritykseen olisi panostettava kaikkensa, mikäli sen haluaisi menestyvän. Yksi vastanneista arvioi myös, että yrittäjänä olisi aluksi tehtävä paljon mainoselokuvia tai muuta vastaavaa, jotta voisi joskus myöhemmin tehdä elokuvia.

6.8 Medianomien mietteitä koulutuksesta ja sen riittävydestä

Vastaajat tuntuivat olevan sitä mieltä, että koulu on antanut itsevarmuutta ja perustietoja, taitoja sekä valmiutta toimia alalla. Poikkeuksetta kaikki olivat sitä mieltä, että käytännön harjoitteista ja erityisesti työharjoitteluista oli kirkkaasti eniten hyötyä opiskelussa. Heidän mukaansa on myös paljon itsestään kiinni, mitä kaikkea koulusta saa irti neljän vuoden aikana. Yksi vastanneista kehottaakin kaikkia käyttämään koulun kalustoa mahdollisimman paljon hyödyksi ja tekemään niin paljon itsenäisiä projekteja, kuin vain pystyy ja ehtii. Opiskeluaikana ja omissa projekteissa voi tehdä kaikki virheet ja oppia niistä, jotta niitä virheitä ei sitten tarvitse tehdä enää ammattikentällä. Toki on otettava huomioon, että ammattikorkeakouluun tulee ihmisiä hyvin erilaisista taustoista. Toisille medianomikoulutus on ensimmäinen kosketus mihinkään media-alaan liittyvään ja toisilla on taas taustallaan jo muita alan opintoja tai työkokemusta.

Joidenkin vastanneiden mielestä koulu oli opettanut, mitä elokuva-alalla ja työelämässä voi oppia ja sitten käytännön työssä pääsee oppimaan nämä asiat. Yksi vastaajista sanoi, että koulun aikana tehty verkostoituminen ja rahoitukseen liittyvä opetus olivat koulun parasta antia. Rahoituksesta olisi voitu hänen mukaansa opettaa enemmänkin. Ylipäättään vastaajat kaipasivat lisää opetusta esimerkiksi markkinoinnista ja media-alan uusista audiovisuaalisista mahdollisuuksista sekä esitys- ja käyttötavoista. Myös budjetteihin liittyvää opetusta toivottiin enemmän ja tietoa siitä, mitä asiat oikeasti työelämässä maksavat sekä miten omia ideoita viedään eteenpäin tuotantoyhtiöille. Opetukseen toivottiin myös lisää verkostoitumismahdollisuuksia jo opintojen aikana sekä lisää tietoa alan festivaaleista ja muista tapahtumista. Jopa animaatiotuotannoista toivottiin lisäopetusta - edes pintaraapaisuna.

Lisäksi tuotantoon suuntautuneille opiskelijoille toivottiin lisää digitaalisuuteen liittyviä opintoja, joissa käytäisiin läpi eri tapoja kerätä analytiikkaa, eri tapoja markkinoida internetissä, ym. Myös käytännön tuotannon töihin toivottiin lisää syventymistä, esimerkiksi kuvaussihteerioletusta toivottiin enemmän kuin pari päivää, sillä vastaajan mukaan "yksi-kaksi päivää ei riitä mielestäni kunnolla kyseisen ammatin oppimiseen".

Myös ammattikentän peruskäytännöistä toivottiin lisäopetusta. Vastajat toivoivat myös, että koulussa puhuttaisiin ja opetettaisiin enemmän yrittäjyydestä. Rahoitukseen liittyvän opetuksen lisäksi vastaajat toivoivat suoria kontakteja Suomen elokuvaääiti-öön (SES), Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskukseen (AVEK) ja televisiokana- viin, koska olisi tärkeää verkostoitua jo opintojen aikana ja tämä varmasti helpottaisi myös rahoitusten ja levittäjien hakemista työelämässä. Lisäksi toivottiin suoranaista opetusta siitä, miten tällä alalla saa itsensä työllistettyä. Yksi vastaajista oli jopa sitä mieltä, että pelkkä elokuva- ja TV-alan tuottamisen opetus ei enää riitä, vaan koulussa pitäisi opettaa yhdistämään useita eri aloja yhteen: elokuvaa, grafiikkaa, nettialustoja, pelimaailmaa, markkinointia, mainostamista ja sosiaalista mediaa. Myös muiden alojen opiskelijoiden kanssa toivottiin enemmän yhteistyötä.

6.9 Miltä TV- ja elokuva-alan tulevaisuus näyttää medianomien mielestä

Vastanneiden yleinen mielikuva TV- ja elokuva-alan tulevaisuudesta tuntui olevan se, että ala tulee muuttumaan tulevina vuosina paljonkin. Lisäksi yleinen näkemys oli, että alalla kilpailu on kovaa ja tapahtui mitä tapahtui, kilpailu tulee aina olemaan kovaa.

Vaikka suurin osa vastanneista vaikutti vastaustensa perusteella hyvin työllistetyiltä, silti tulevaisuudesta kysyttäessä kaikki vastasivat melko varautuneesti ja suurin osa mainitsi alan kovan kilpailun. Yksi vastaajista pelkäsi, että työt vähenevät, kun yhden ihmisen oletetaan pystyvän tekemään neljän ihmisen työt. Tällainen ajattelutapa tuntuu jylläävän myös muillakin aloilla kuin vain media-alalla – ainakin mikäli 2000- ja 2010-luvuilla tapahtuneiden YT-neuvottelujen ja irtisanomisten määrästä voi päätellä jotain. Yksi kyselyyn vastanneista näki työllistymisessä myös melko perinteikkään "kumpi oli ensin muna vai kana" -ongelman, kun töitä tai rahoitustukea ei saa ennen kuin on jo- tain näyttöä työstään ammattikentällä. Miten voi saada ne ensimmäiset työpaikat ja rahoitukset, jos aina pitäisi heti olla näyttöä jostain aiemmasta työstä?

Kyselyyn vastanneet olivat osittain jopa sitä mieltä, että alalle ei pitäisi edes kouluttaa koko ajan lisää ihmisiä, sillä jo nyt tekijöistä on ylitarjontaa ja sen lisäksi alalle tullaan myös ilman varsinaista media-alan koulutusta. 2010-luvun heikosta taloustilanteesta johtuen myös media-alalla sanotaan olevan hiljaista, mutta osa vastaajista uskoi toi- veikkaasti, että tilanne saattaisi ehkä helpottaa muutaman vuoden kuluttua, mikäli maa- ilman yleinen taloustilanne kohenisi.

Myös sillä uskottiin olevan vaikutusta, että Suomen elokuvasäätiö on vastikään uudistanut rahoitusmalliaan. Säätiö on ottanut käyttöön esimerkiksi uuden slate-rahoitusmallin, jossa tukea voidaan myöntää kerralla useamman elokuvan kehittämishankkeelle yhdelle tuotantoyhtiölle. Toisaalta taas esimerkiksi Helsingin Sanomien maaliskuussa julkaisemassa *Elokuvasäätiön tulossa rajuja muutoksia – ministeriö pohtii uusia malleja rahanjakoon* -artikkelissa kerrotaan, että opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on arvioimassa rajusti uudelleen Suomen elokuvasäätiön toimintaa ja että ministeriö on uudistamassa lakia elokuvataiteesta. Samalla ollaan selvittämässä elokuväsäätiön asemaa ja vaihtoehtoisia hallinnollisia rakenteita. Opetus- ja kulttuuriministeriön ylijohtaja Riitta Kaivosoja sanoo artikkelissa, että olisi jopa mahdollista, että elokuväsäätiö lakkautettaisiin. Tilalle ehdotetaan esimerkiksi säätiön yhdistämistä Kansallisen audiovisuaalisen instituutin (Kavi) tai Taiteen edistämiskeskuksen (Taike) kanssa. Artikkelissa kuitenkin kerrotaan, että Helsingin Sanomien tietojen mukaan uudesta elokuvalaista ja AV-alan hallintomallista tehdään päätös aikaisintaan vuonna 2016, mikä tarkoittaa sitä, että uusi käytäntö tulisi voimaan aikaisintaan vuonna 2017. (Lehtonen 2015). Tästä on tietysti vielä tässä vaiheessa hyvin vaikea arvioida yhtään miten se tulee vaikuttamaan alan työllistymistilanteeseen tai edes ylipäätään sitä, tuleeko vaikutus olemaan positiivinen vai negatiivinen.

Yksi kyselyyn vastanneista kuitenkin näki, että Suomen elokuvasäätiön slate-rahoitusmalli saattaisi nimenomaan tukea yritysten toimintaa ja siten parantaa yritysten pitkäjänteistä palkkausta. Useat vastaajista eivät kuitenkaan uskoneet, että Suomen kokoisella maalla olisi resursseja hirveästi kasvattaa elokuville tällä hetkellä suotavaa rahoitusta, vaan monen mielestä kansainvälisiä yhteistuotantoja pitäisi tehdä huomattavasti nykyistä enemmän, jotta suomalaisiakin elokuvia päästäisiin tekemään kansainvälisillä rahoituksilla. Yksi vastanneista kertoi, että viime aikoina kotimaisten elokuvien budjettien sanotaan vain pienentyneen. Kuitenkin erään vastaajan mukaan skandinaavisilla mailla on nyt kansainvälistä nostetta elokuva-alalla, ja hän toivoisikin, että myös Suomi pääsisi osalliseksi tähän nosteeseen. Hän myös toivoi, että kansainvälisiä yhteistuotantoja tuettaisiin enemmän esimerkiksi kannustimien avulla.

6.10 Medianomien vapaa sana

Annettaessa vastanneille vapaa sana, he halusivat edelleen korostaa, että alalle on hyvin vaikea työllistyä, ellei sinne ole suhteita ja ellei pidä suhteistaan hyvää huolta. Vastanneet myös toivoivat, että alalla keksittäisiin pian jotain, jossa koulutus, ala ja

työllisyystilanne saisivat tuulta siipiensä alle ja vastaisivat toinen toisiaan. Viimeisiksi viisaiksi sanoiksi poimin erään vastaajan neuvon: ”Elokuva-alalla jokainen on oman onnensa seppä. Vaikka on valmistunut koulusta, kukaan ei tule hakemaan sinua kotisohvalta töihin.”

7 Yhteenveto ja loppusanat

Opinnäytetyöni loppukappale käsittelee tutkielman lopputuloksia sekä omia mielipiteitäni aiheesta.

Tämä tutkielma loi minuun toiveikkuutta ja yllätti positiivisesti siinä mielessä, että suurin osa kyselyihin vastanneista tuntui työllistyneen hyvin. Kuitenkin alkuperäisten odotuksieni mukaisesti laajemmissa vastauksissa selvisi, että vaikka suurin osa vastaajista oli hyvin työllistettyjä, hekin näkivät työllistymisen ongelmat alalla ja olivat kaikki melko huolissaan alan työllisyystilanteesta ja työvoiman ylitarjonnasta myös tulevaisuudessa.

Tutkielman tulokset vahvistivat minulle ainakin sen, että TV-ala työllistää paremmin kuin elokuva-ala. Yksi yllättävimmistä tuloksista oli se, että suurin osa kyselyihin vastanneista sanoi olevansa pysyvässä, vakituudessa työsuhhteessa. Olen kuitenkin kuvitellut alan yleisimmäksi työsuhdemuodoksi määräaikaiset työsopimukset ja eräässä pitimmässä vastauksessa yksi vastaajistakin sanoi määräaikaisten työsuhhteiden olevan alan yleisin sopimustyyppi. Vakituisten työsuhhteiden määrään tämän tutkielman vastauksissa vaikuttanee se, että tutkielmassa on otettu huomioon vain tuotantoon suuntautuneet medianomit. Tuotantopuolen henkilökuntaa tarvitaan koko tuotannon alusta loppuun, joten heidän kanssaan on helpompi jatkaa tuotannosta toiseen ja solmia pitempiä työsuhhteita. Tässä mielessä tuotantoon suuntautuminen on järkevä valinta.

Se, että tuottaminen ja sen alle sopivat, tuotantopuoleen kuuluvat työtehtävät työllistivät tuotantoon suuntautuneita medianomeja eniten, ei tietenkään ollut yllätys, vaan pikemminkin odotettavissa. Puolestaan yllättävämpää oli se, että osa (olkoonkin melko pieni osa) vastanneista kertoi tehneensä töitä myös esimerkiksi kuvauksen, leikkauksen, äänen ja valaisun saralla. Tämä kertoo siitä, että alalla saa tehdä hyvin vaihtelevia töitä ja todistaa sen, että medianomien koulutukseen kuuluvista jokaisen suuntautumislinjan yhteisistä perusopinnoista voi ehdottomasti olla hyötyä työelämässä.

Kyselyihin vastanneiden ehdottamat parannuskeinot siihen, miten kukin voisi varmistaa oman työllistymisensä media-alalla, tuntuivat vastaavan alkuperäisiä odotuksiani. Opiskeluaikana tapahtuvista työharjoitteluista pitää ottaa kaikki irti ja yrittää verkostoitua ja tehdä itsensä ja osaamisensa tunnetuksi. Verkostoituminen ja suhteet alan ihmisten kanssa nostettiin muutenkin hyvin korkeaan asemaan. Myös se nousi esiin, että aluksi täytyy olla valmis tekemään kovasti töitä niin sanotusti tuotannollisesti avustavissa tehtävissä, ehkä jopa hieman kehnolla palkalla, jotta myöhemmin voisi saada enemmän vastuuta ja isompaa palkkaa. Myös yrittäjyydessä nähtiin yksi apukeino alalle työllistymiseen, mutta toisaalta samanaikaisesti alalla koettiin olevan melkein liikaa toimijoita ja tuotantoyhtiöitä. Itse media-alan kannalta tuli lähinnä parannusehdotuksia koskien sitä, että koulutuksen laatuun pitäisi panostaa ja kansainvälisiä projekteja pitäisi tehdä lisää.

Mitä koulutukseen muuten tulee, osa vastaajista tuntui olevan sitä mieltä, että koulutettavien ihmisten määrää voisi vähentää. Kuten aiemmin tässä tutkielmassa kerroin, niin joitain kouluja onkin jo lakkautettu. Omasta mielestäni joissain tapauksissa voitaisiin myös harkita sitä, että joihinkin medianomikoulutusohjelmiin otettaisiin opiskelijoita esimerkiksi vain joka toinen vuosi.

Kysyttäessä vastanneilta parannusehdotuksia tuotantoon suuntautuneiden medianomien opetukseen, monet toivoivat nykyistä spesifimpää opetusta. Tuotantoon suuntautuneille opiskelijoille toivottiin yhä enemmän opetusta esimerkiksi markkinoinnista ja budjeteista sekä sosiaalisen median hyödyntämisestä. Näiden toiveiden varjossa pidän hyvin huolestuttavana kuulopuheita siitä, että esimerkiksi Metropolia Ammattikorkeakoulussa elokuvan ja television erikoistumisaloilla (tuotanto, käsikirjoitus, äänisuunnittelu, kuva ja leikkaus) olisi tulevaisuudessa yhä enemmän yhteisiä opintoja ja vähemmän omaan erikoistumisalaan liittyviä opintoja. Pahimmalta skenaariolta tuntuu se, että erikoistumisalat yhdistettäisiin kokonaan ja että ammattikorkeakoulusta valmistuisi enää vain yleispäteviä medianomeja, jotka ovat oppineet jokaisesta erikoistumisalasta pelkän pintaraapaisun. Jos koulussa opiskellaan ”kaikesta jotakin”, koulutuksesta valmistuva ei osaa kunnolla mitään. Neljän vuoden aikana on mahdotonta oppia kaikkia elokuva- ja TV-alan osa-alueita. Tietysti etenkin tuotantoon suuntautuvien on hyvä tietää laajemmalla skaalalla alan eri osa-alueista, sillä heidän täytyy osata rekrytoida hyvät osaajat ja päättää, mihin tuotannoissa kannattaa varata aikaa ja rahaa. Siinä mielessä yhteiset perusopinnot ovat hyvä juttu, mutta jos koko opinnot muuttuisi-

vat yhteisiksi, ei kenestäkään voisi tulla yhden osa-alueen huippuosaaajaa, vaan hieman kärjistäen kaikista tulisi keskinkertaisia kaikessa.

Itse näkisin, että vaikka media-alan kouluja tai linjoja vielä lakkautettaisiin tai opiskelijoiden sisäänottomäärää tai sisäänottokertoja vähennettäisiin, niin silti erikoistumislinjoista olisi pidettävä kiinni. Koen, että on paljon enemmän hyötyä siitä, että osaa yhden ammattialueen erinomaisesti, kuin että osaisi vähän kaikkea. Sitä paitsi jo ammattikoulussa meitä neuvottiin opettajien toimesta hakemaan töitä ja työharjoittelupaikkoja joltain tietyltä osa-alueelta, koska ei se kuulosta työnantajan korvaan oikealta, jos väittää osaavansa kaiken.

Lisäksi media-alan kouluissa pitäisi vähintäänkin säilyttää käytännön tekemisen ja projektien määrä nykyisellään – tai niitä voisi jopa lisätä. Tällaisissa käytännön projekteissa pääsee simuloimaan ammattimaisia tilanteita ja niissä oppii parhaiten toimimaan tuotantotiimin kanssa ja näkee mitä elokuvan tekeminen käytännössä on. Tällainen oppi on kultaakin kalliimpaa, jotta opiskelijaa ei heitetä täysin vieraaseen maailmaan, kun hän lähtee työharjoitteluun ja ammattikentälle.

Henkilökohtainen kokemukseni on myös, että koulussa vierailevat, alalla parhaillaan työskentelevät opettajat ovat erinomaisia, koska heillä on ajankohtaista, nykyhetken mukaista osaamista, ymmärrystä ja opetettavaa. He voivat tarjota ensikäden kokemusta ja oppeja, jotka vastaavat nopeasti muuttuvan mediakentän sen hetkisiä tarpeita. Lisäksi samalla, kun alan ammattilaiset käyvät opettamassa, opiskelijat pääsevät solmimaan näitä kovasti peräänkuulutettuja ja tärkeitä suhteita alan ihmisiin. Siitäkään ei varmasti olisi haittaa, jos opintojen ajalle olisi mahdollista järjestää lisää verkostoitumistapahtumia, joissa pääsisi tapaamaan alan tekijöitä ja luomaan suhteita alalle.

Myös Viestintäkoulutuksen nousukäyrä – monta tietä unelma-ammattiin ja suuriin pettymyksiin -raportissa tuetaan käsitystäni siitä, että käytännönläheinen opetus tällä alalla on erittäin toivottua. Raportissa kerrotaan, että raporttia varten tehdyissä kyselyissä ja haastatteluissa, jotka olivat suunnattu työnantajille, kaivattiin lähinnä silloista (2004–2006) käytännönläheisempää opetusta ja kiinteämpiä yhteyksiä alan yritysmaailmaan jo koulutusvaiheessa. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Samaisessa raportissa annetaan myös ehdotuksia viestintä- ja media-alan ylikoulutuksen ja työttömyyden ratkaisemiseksi. Raportista löytyvät ehdotukset tukevat hyvin omia

ajatuksiani. Siinä ehdotetaan esimerkiksi nuorisoasteen koulutuksen vähentämistä korostaen, että koulutuspaikkoja on vähennettävä vähentämällä suoraan koulutusyksikköjä tai niiden suuntautumisvaihtoehtoja tai sitten yhdistelemällä niitä. Koulutusyksikköjen pienentäminen ja pienoinen aloituspaikkojen vähentäminen kaikilta tuottaisi entistä epätasaisempaa ja elinkelvottomampaa koulutusta. Painopiste pitäisi olla ennemminkin koulutuksen laadussa eikä määrässä. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Samana raportin mukaan koulutusresursseja tulisi jakaa niin, että ne kannustavat oppilaitoksia keskinäiseen yhteistyöhön. Raportissa ehdotetaan myös, että nuorisoasteen koulutusta vähennettäessä painopistettä voitaisiin siirtää enemmän viestintä- ja media-alan ammattilaisten täydennys- ja erikoistumiskoulutukseen. En ole varma allekirjoitanko raportin parannusehdotusta täydennyskoulutukseen liittyen, mutta siitä vuorostaan olen samaa mieltä, kun raportissa ennustetaan, että painottamalla koulutusresursseja enemmän laatuun kuin määrään, voitaisiin samalla luoda edellytyksiä uusien työpaikkojen luomiselle. (Raittila, Olin & Stenvall-Virtanen 2006.)

Kaiken kaikkiaan on vaikea ennustaa mihin suuntaan media-ala tai elokuva- tai TV-ala on menossa. Internetin yleistyminen julkaisukanavana voi tarjota kasvavaa tarvetta nettisarjoille sekä muille nettiohjelmille ja -mainoksille. TV-kanaviakin tuntuu tulevan edelleen lisää. Suomen elokuvasaatiön rahoitusmallien muuttuminen saattaa aiheuttaa joissain pelkoja, että enenevässä määrin vain isompia ja kansainvälisesti kiinnostavia projekteja tuetaan, jolloin Suomessa tehtäisiin vain isoja, viihteellisiä elokuvia, mutta samalla määrällisesti vähemmän elokuvia. TV-kanavat kilpailevat tietysti aina keskenään katsojista, mutta saa nähdä aiheuttaako kasvava kilpailutilanne tulevaisuudessa kovempaa ohjelmakattausta vai johtaako se lopulta joidenkin kanavien konkurssiin.

Tällä hetkellä tuntuu, että kotimaisia ohjelmia tehdään hirveitä määriä ja tuotantoyhtiöitäkin on kuin sienä sateella. Saa nähdä, jatkuuko tämä kasvusuhdanne nousevana ja tuoko se samalla alalle lisää työpaikkoja vai johtaako se väistämättä siihen, että jotkin tuotantoyhtiöt alkavat syrjäyttämään toisiaan, jolloin toiset yhtiöt joutuvat laittamaan lapun luukulle. Nykypäivänä on tosiaankin vaikea toimia tulevaisuuden ennustajana. Tietenkin jos Suomen ja koko maailman taloustilanne lähtisi nousuun, voisi sillä olla positiivisia vaikutuksia myös TV- ja elokuva-alaan.

Haluaisin tämän opinnäytetyön päätteeksi rohkaista tälle alalle sellaisia ihmisiä, jotka uskovat itseensä ja siihen mitä tekevät, sekä ihmisiä, jota tietävät mitä haluavat, eivät-

kä luovuta helpolla, vaan pitävät haasteista ja osaavat pitää stressin kurissa vaativissakin tilanteissa. Rohkaisen alalle ihmisiä, jotka kokevat alan intohimokseen ja tuntevat suurta paloa sitä kohtaan sekä haluavat kättensä jäljen ihmisten nähtäväksi (tavalla tai toisella). Työn ei tarvitse olla koko elämä, mutta elämästä saa varmasti ison osan huhtamaan tälle alalle – toki jos tämä ala on juuri sitä, mitä haluaa, silloin se ei tunnu uhraukselta vaan lahjalta.

Lähteet

- Etelä-Suomen Sanomat 31.1.2011. ESS.fi. Elokvakoulutuksen valitettava loppu. <<http://www.ess.fi/Mielipide/paakirjoitukset/2011/01/31/elokvakuoulutuksen-valitettava-loppu>> (luettu: 23.4.2015).
- Hautamäki, R., Nuora, K. & Lundgren, I. 2014. Suomen elokvasäätiön kuukausitiedote 12/2014. <<http://ses.fi/ajankohtaista/uutisarkisto/kuukausitiedote-122014/>> (luettu: 11.4.2015).
- Kauppinen, Ina 21.8.2014. Ilta-Sanomat. Näille aloille kouluttautuminen iso riski Suomessa – jopa lähes kolmasosa työttöminä. <<http://www.iltasanomat.fi/tyoelama/art-1288727871272.html>> (luettu: 7.2.2015).
- Kauranen, Anne 3.3.2014. Iltalehti. Näiltä aloilta työllistyt parhaiten ja huonoiten. <http://www.iltalehti.fi/tyoelama/2014030318088749_tb.shtml> (luettu: 7.2.2015).
- Kokko, Outi 21.9.2010. Taloussanomat.fi. Näihin töihin tunkee nyt liikaa väkeä. <<http://www.taloussanomat.fi/tyo-ja-koulutus/2010/09/21/naihin-toihin-tunkee-nyt-liikaa-vakea/201012987/139>> (luettu: 7.2.2015).
- Kysy.fi / Helsingin kaupunginkirjasto 20.1.2009. Kuinka hyvin medianomit työllistyvät? <<http://www.kysy.fi/kysymys/kuinka-hyvin-medianomit-tyollistyvat>> (luettu: 7.2.2015).
- Lehtonen, Veli-Pekka 11.3.2015. Helsingin Sanomat / HS.fi. Elokvasäätiön tulossa rajuja muutoksia – ministeriö pohtii uusia malleja rahanjakoon. <<http://www.hs.fi/kulttuuri/a1425961290612>> (luettu: 11.4.2015).
- Nissilä, M-L. & Häkkinen, J. 7.12.2007. Journalisti. Journalistiliitto vaatii viestintäalan aloituspaikkojen vähentämistä (luettu: 16.4.2015).
- Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen. <<http://vipunen.fi/>> (luettu: 22.2.2015).
- Opetusministeriö 2007. Koulutus ja tutkimus vuosina 2007 – 2012. Kehittämissuunnitelma. Liite 2. <www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/asiakirjat/kesu_2012_fi.pdf> (luettu 7.2.2015).
- Opetusministeriö 2008. Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat vuosille 2008–2011 (luettu: 16.4.2015).
- Pirkanmaan ennakointipalvelu 15.11.2013. Ammattialojen tulevaisuuden näkymät. Yhteyshenkilö/lisätiedot: Mikael Andolin. <<http://www.toponetti.fi/@Bin/29260/Ammattialojen%2Btulevaisuuden%2Bn%C3%A4kym%C3%A4t.pdf>> (luettu: 7.2.2015).
- Pänttönen, Irinja 2009. Opiskelijoiden työllistyminen Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun viestinnän koulutusohjelmasta vuosina 2001–2006. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Joensuu 2009. <http://www.karelia.fi/julkaisut/sahkoinenjulkaisu/C36_verkkojulkaisu.pdf> (luettu 7.2.2015).
- Raittila, P., Olin, N. & Stenvall-Virtanen, S. 2006. Viestintäkoulutuksen nousukäyrä – monta tietä unelma-ammattiin ja suuriin pettymyksiin. Viestintäalan ammattikuvat ja koulutustarpeet -tutkimusprojektin loppuraportti. Tampere: Tampereen yliopiston tiedotusopin laitos. Julkaisuja C 40/2006. <<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/>

10024/65697/viestintakoulutuksen_nousukayra_2006.pdf?sequence=1> (luettu: 15.4.2015).

Rantamartti, Tiina 26.9.2013. YLE Uutiset. Lapin AMK sinetöi viestinnän koulutuksen lopettamisen. <http://yle.fi/uutiset/lapin_amk_sinetoi_viestinnan_koulutuksen_lopettamisen/6852325> (luettu: 1.3.2015).

Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy 14.2.2012. Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy:n hallitus myöntäväinen opetus- ja kulttuuriministeriön toiveisiin; Kankaanpään taidekoulu säilyisi. Lisätiedot: Toimitusjohtaja Juha Kämäri. <https://www.samk.fi/ajankohtaista/1/samk_oy_n_vastine_okm_ille> (luettu: 1.3.2015).

Sillanpää, Pertti 2009. Töitä on riittänyt mukavasti - Viestinnän koulutusohjelmasta valmistuneiden työllistyminen 2004 – 2008. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut, 3. <<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe200906231635>> (luettu 7.2.2015).

Toivanen, Tuuli 28.3.2013. Yle Uutiset. Abituriendi: Katso alat, joille pääset helpoimmin ja vaikeimmin. Artikkelin lähde: Opetushallitus. <http://yle.fi/uutiset/abituriendi_katso_alat_joille_paaset_helpoimmin_ja_vaikeimmin/6536298> (luettu: 7.2.2015).

Wikipedia 25.3.2015, 16.56 UTC. Lama (talous). <[http://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Lama_\(talous\)&oldid=14788166](http://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Lama_(talous)&oldid=14788166)> (luettu: 22.4.2015 20:30).

Julkaisemattomat lähteet: Kyselyt

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2010. Alumnikysely. Elokuvan ja television koulutusohjelma. Kyselyaineisto, josta yksilöivät tiedot poistettu.

Vuokko, Emmi 2015. Tuottajakysely (2015) Metropolia Ammattikorkeakoulusta, elokuvan ja television koulutusohjelmasta valmistuneille, tuotantoon suuntautuneille medianomeille, joulukuu 2014 – tammikuu 2015.

Tuottajakysely (2015): Työllistyminen TV- ja elokuva-alalla medianomiopintojen jälkeen, 2014–2015

Tuottajakysely (2015), jonka tehtiin Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuvan ja television koulutusohjelmasta valmistuneille, tuotantoon suuntautuneille medianomeille, jotka olivat aloittaneet opintonsa vuosina 2004–2010.

Työllistyminen TV- ja elokuva-alalla medianomiopintojen jälkeen

Tämä on kysely, jonka aiheena on työllistyminen TV- ja elokuva-alalla medianomiopintojen jälkeen. Kyselyn vastauksia tullaan käyttämään nykyisen Metropolian tuotanto-linjan opiskelijan opinnäytetyössä, jonka aiheena on työllistyminen TV-alalla.

1. Perustiedot: Sukupuoli?

- Nainen
- Mies
- En halua vastata

2. Olen suorittanut medianomi (AMK) tutkinnon loppuun saakka (100 %):

- Kyllä
- En

3. Aloitusvuosi:

- ennen vuotta 2004
- 2004
- 2005
- 2006
- 2007
- 2008
- 2009
- 2010
- jälkeen vuoden 2010

4. Valmistumisvuosi:

- Ennen vuotta 2006
- 2006
- 2007
- 2008
- 2009
- 2010
- 2011
- 2012
- 2013
- 2014
- 2015
- En ole vielä valmistunut
- Keskeytin opintoni

5. Olen valmistunut opinnoistani määräajassa:

- Kyllä
- Ei

6. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen "Ei", mistä tämä mielestäsi johtuu? (Vapaaehtoinen)**7. Ennen medianomiopintoja...**

- Minulla oli ylioppilastutkinto
- Minulla oli alan ammattitutkinto (media/viestintä)
- Minulla oli muu ammattitutkinto
- Minulla oli muu korkeakoulututkinto (yliopisto/AMK)
- Olin suorittanut opintoja, jotka eivät johtaneet tutkintoon
- Minulla oli alan työkokemusta (media/viestintä)
- Minulla oli muuta työkokemusta
- Muu:

8. Medianomiopintojeni jälkeen olen suurimman osan ajasta...

- Tehnyt töitä TV-/elokuva-alalla
- Työllistänyt itse itseni TV-/elokuva-alalla eli toiminut yrittäjänä
- Tehnyt töitä muualla media/viestintä-alalla (esim. pelit, verkkomedia, tms.)

- Tehnyt aivan toisen alan töitä
- Ollut työtön
- Jatkanut opiskelua
- Muu:

9. Nykyinen työtilanteeni: Tämän hetkinen, pääasiallinen ammattialani on...

- Televisio
- Elokuva
- Radio
- Mainokset
- Pelit
- Verkkomedia
- Printtimedia
- Työtön
- Opiskelija
- Pois työelämästä muusta syystä (esim. sairaus, vanhempainloma, tms.)
- Muu:

10. Lisätietoja ja täsmennyksiä edelliseen kysymykseen liittyen: (Vapaaehtoinen)

11. Valitse se työsuhdetyyppi, joka parhaiten kuvaa työhistoriaasi viimeisen viiden vuoden aikana:

- Pysyvä (vakituinen) työsuhde
- Määräaikainen työsuhde
- Useita lyhyitä työsuhteita (pätkätyöt)
- Freelancer
- Yrittäjä
- Työtön
- Opiskelija
- Muu:

12. Työsuhteen tyyppi: Valitse se työsuhdetyyppi, joka parhaiten kuvaa nykyistä työsuhdettasi tällä hetkellä:

- Pysyvä (vakituinen) työsuhde

- Määräaikainen työsuhde
- Useita lyhyitä työsuhteita (pätkätyöt)
- Freelancer
- Yrittäjä
- Työtön
- Opiskelija
- Muu:

13. Lisätietoja ja täsmennyksiä työsuhdetyypeistä TV-/elokuva-alan työurasi aikana: (Vapaaehtoinen)

14. Olen ollut jossain vaiheessa opintojeni jälkeen työtön:

- Kyllä
- Ei

15. Lisätietoja ja täsmennyksiä edelliseen kysymykseen liittyen: (Vapaaehtoinen)

16. Valitse yksi tai useampi ensisijainen työllistäjäsi viimeisen viiden vuoden ajalta:

- Televisioyhtiö (YLE, MTV, Nelonen, tms.)
- TV-tuotantoyhtiö
- Elokuvatuotantoyhtiö
- Levitysyhtiö
- Muu elokuva-alan toimija (esim. elokuväsäätiö, festivaali, tms.)
- Radioasema
- Musiikki-alan yhtiö (esim. levy-yhtiö)
- Peli-alan yhtiö
- Printtimedian yhtiö
- Verkkomedian yhtiö
- Teatteri
- Mainostoimisto
- Oppilaitos/Kouluorganisaatio
- Kolmas sektori (esim. kansalaisjärjestöt)
- Kunnat (esim. nuorisotoimi)
- Muu:

17. Lisätietoja ja täsmennyksiä edelliseen kysymykseen liittyen: (Vapaaehtoinen)**18. Viimeaikaiset työtehtäväsi työelämässä:**

- Tuottaja
- Tuotantopäällikkö
- Tuotantokoordinaattori
- Tuotantoassistentti
- Kuvaussihteeri
- Roolitus/Casting
- Markkinointi
- Kuvaus (kuvaaja, kamera-assistentti, tms.)
- Valaisu
- Leikkaus
- Ohjaus
- Apulaisohjaus
- Käsikirjoitus
- Äänityö
- Toimitustyö
- Juontaminen
- Opetustyö
- Muu:

19. Lisätietoja ja täsmennyksiä edelliseen kysymykseen liittyen: (Vapaaehtoinen)**20. Opiskelujen aikaisten ja heti valmistumisen jälkeisten työtehtäviesi pääasiallinen vaatimustaso:**

- Tuotannossa avustava työ (Esim. elokuvatuotannossa: runneri, valoassistentti... TV-tuotannossa: loggaaja, kuvausapulainen...)
- Toteuttava työ (Esim. elokuvatuotannossa: kamera-assistentti, valomies... esim. TV-tuotannossa: kameramies, kuvaussihteeri...)
- Toteuttava, vastuullinen työ (Esim. elokuvatuotannossa: valaisija, key-grip... esim. TV-tuotannossa: kuvaaja, äänittäjä...)
- Taiteellisesti, sisällöllisesti tai tuotannollisesti päävastuullinen työ (Esim. elokuvatuotannossa: ohjaaja, pääkuvaaja, lavastaja, leikkaaja... esim. TV-tuotannossa: ohjaaja, toimittaja, tuottaja...)
- Muu:

21. Nykyisten työtehtäviesi pääasiallinen vaatimustaso:

- Tuotannossa avustava työ (Esim. elokuvatuotannossa: runneri, valoasistentti... TV-tuotannossa: loggaaja, kuvausapulainen...)
- Toteuttava työ (Esim. elokuvatuotannossa: kamera-assistentti, valomies... esim. TV-tuotannossa: kameramies, kuvaussihteeri...)
- Toteuttava, vastuullinen työ (Esim. elokuvatuotannossa: valaisija, key-grip... esim. TV-tuotannossa: kuvaaja, äänittäjä...)
- Taiteellisesti, sisällöllisesti tai tuotannollisesti päävastuullinen työ (Esim. elokuvatuotannossa: ohjaaja, pääkuvaaja, lavastaja, leikkaaja... esim. TV-tuotannossa: ohjaaja, toimittaja, tuottaja...)
- Muu:

22. Valitse seuraavista ne tehtäväalueet, joissa olet ensisijaisesti toiminut työelämässä viimeisen viiden vuoden aikana:

- Pitkä fiktio
- Dokumenttielokuva
- Kokeellinen elokuva
- Animaatio
- Mainoselokuva (tai muu mainosalan tehtävä)
- Musiikkivideo
- TV-draama
- TV-sarja (minisarja päivittäissarja)
- Tosi-TV-ohjelma
- Lifestyle-ohjelma
- Viihdeohjelma
- Opetustyö
- Musiikkiäänitys (tai muu musiikin alan tehtävä)
- Teatterityö
- Monikameratuotanto (esim. konserttitaltiointi)
- Uutisohjelma
- Ajankohtaisohjelma
- Radiokanava
- Mediakasvatus (esim. mediatyöpajat, elokuvakasvatus, tms)
- Lehti-/toimitustyö
- Graafinen suunnittelu
- Monimediatauotannot
- Verkkotuotanto
- Muu:

23. Lisätietoja ja täsmennyksiä edelliseen kysymykseen liittyen: (Vapaaehtoinen)

24. Mitä ajattelit TV-alan työllistymistilanteesta hakiessasi opiskelemaan alalle / opintojesi aikana / opintojesi jälkeen? Entä tällä hetkellä?

25. Miten koulun aikana suoritettu työharjoittelu vaikutti työllistymiseesi myöhemmin?

26. Kerro tarkemmin työurastasi opintojesi jälkeen: Miten olet edennyt urallasi? Millä eri tavoin olet saanut työpaikkoja TV-/elokuva-alalta?

27. Kerro mielestäsi hyviä tapoja löytää ja saada työpaikkoja TV-/elokuva-alalla:

28. Oletko ollut lyhyitä tai pidempiä aikoja työttömänä opintojesi jälkeen? Jos olet, miten olet pärjännyt näinä aikoina: Kuulutko alan liittoon? Oletko harkinnut toista ammattia tai tehnyt muun alan töitä? Mitä ajatuksia työttömyys alalla ylipäätään herättää?

29. Oletko perustanut tai harkinnut perustavasi TV-/elokuva-alan yritystä? Mitä ajattelet yrittäjyydestä tällä alalla?

30. Mitä ajatuksia verkostoituminen ja itsensä markkinoiminen TV- ja elokuva-alalla sinussa herättää?

31. Ovatko koulussa oppimasi taidot olleet mielestäsi riittävät työskenneläksesi alalla? Mistä opeista on ollut eniten hyötyä? Mitä koulussa jäi oppimatta?

32. Millaisia asioita TV-/elokuva-alan kouluissa tulisi mielestäsi opettaa? Miten opetusta voitaisiin parantaa?

33. Miltä TV- ja elokuva-alan tulevaisuus mielestäsi näyttää työllistymisen näkökulmasta?

34. Millaisia unelmia ja tavoitteita sinulla on työelämässä? Mihin haluaisit päätyä urallasi?

35. Vapaa sana. Voit halutessasi kommentoida työllisyystilannetta tai koulutusta tai TV-/elokuva-alaa ylipäätään.

Alumnikysely: Metropolian elokuvan ja television koulutusohjelman opiskelija- ja alumnikysely 2010

Alumnikysely, joka tehtiin vuonna 2010 medianomeille, jotka ovat valmistuneet Metropolia Ammattikorkeakoulun elokuvan ja television koulutusohjelmasta vuosina 1998–2007.

Metropolian elokuvan ja television koulutusohjelman opiskelija- ja alumnikysely

Lomake on ajastettu: julkisuus alkaa 12.3.2010 13.30 ja päättyy 26.3.2010 23.59

Tämä on Metropolian Elokuvan ja television koulutusohjelman (ent. Stadia/viestinnän ko.) opiskelija- ja alumnikysely opetussuunnitelmauudistuksen suunnittelun pohjaksi. Kyselyn tarkoituksena on saada tietoa siitä, mille aloille Stadian / Metropolian av-mediatuotannon, elokuvan, radion ja television koulutusalan nykyiset ja entiset opiskelijat ovat työllistyneet/työllistymässä, ja mitä hyötyä opinnoista on tai ei ole ollut. Vastaukset käsitellään anonymisti.

Perustiedot:

1. Sukupuoli

- mies
- nainen

2. Tutkinnon tyyppi

- Aikuiskoulutus
- Nuorisokoulutus (ns. päivälinja)

3. Ammatillinen suuntautuminen

- AV-kuvapainotteiset opinnot
- AV-äänipainotteiset opinnot
- AV-tuotantopainotteiset opinnot

- AV-käsikirjoituspainotteiset opinnot
- Radio- ja tv-ilmaisu

4. Aloitusvuosi

- ennen vuotta 1999
- 1999
- 2000
- 2001
- 2002
- 2003
- 2004
- 2005
- 2006
- 2007

5. Olen suorittanut medianomi (AMK) tutkinnon

- Kyllä
- En

6. Ennen medianomiopintoja... (rastita kaikki sopivat)

- Minulla oli alan työkokemusta (media/viestintä)
- Minulla oli muuta työkokemusta
- Minulla oli muu korkeakoulututkinto (yliopisto, ammattikorkeakoulu)
- Minulla oli opistotutkinto
- Olin suorittanut opintoja, jotka eivät johtaneet tutkintoon
- Nykyinen työtilanteeni
- Ammattiala
- Radio
- TV
- Elokuva
- Verkkomedia
- Printtimedia

- Työtön
- Muu ala, jossa voin soveltaa koulutustani, mikä?
- Muu ala, jossa en voi soveltaa koulutustani, mikä?
- Pois työelämästä muusta syystä (vanhempainloma, sairaus, muu syy, mikä?)
- Opiskelija
- Lisätietoja:

7. Työsuhteen tyyppi: Valitse aikajärjestyksessä 1-3 sellaista, jotka parhaiten kuvaavat työhistoriaasi viimeisen 5 vuoden aikana. ? (Viimeisin numerolla 1, toiseksi viimeinen numerolla 2 ja kolmanneksi viimeinen numerolla 3)

- Pysyvä työsuhde
- Määräaikainen työsuhde (n. 1 vuosi)
- Useita lyhyitä työsuhteita (pätkätyöt)
- Freelancer
- Yrittäjä
- Työtön
- Opiskelija
- Täydennä tarvittaessa:

8. Valitse yksi tai useampi ensisijainen työllistäjäsi tällä hetkellä

- Televisioyhtiö (YLE, MTV3, Nelonen tai vastaava; myös ylen radiotoiminta)
- TV-tuotantoyhtiö (esim. Fremantle, Tarinatalo, Broadcasters, Production House jne.)
- Elokuvatuotantoyhtiö (esim. Solar Films)
- Levitysyhtiö (esim. Disney, FS-film, Nordisk Film)
- Muu elokuva-alan toimija (esim. elokuvasäätiö, filmikamari, festivaali)
- Kaupallinen radioasema
- Musiikkialan yhtiö (esim. levy-yhtiö)
- Muu musiikkialan toimija

- Suuri tai suurehko printti- / verkkomediayhtiö tai -lehti (HS, Ilta-Sanomat, Iltalehti, Aamulehti, Uusi Suomi, STT)
- Muu printti- tai verkkomedia
- Teatteri
- Mainostoimisto
- Oppilaitos / koulutusorganisaatio
- Kolmas sektori (esim. kansalaisjärjestöt)
- Kunnat (esim. nuorisotoimi)
- Muu (täsmennä)
- Täydennä tarvittaessa

9. Työtehtäväsi, valitse yksi tai useampi

- kuvaus (kuvaaja, kamera-assistentti ja muut kuvaukseen liittyvät tehtävät)
- valaisu
- leikkaus
- ohjaaminen (myös apulaisohjaaja)
- äänityö (äänisuunnittelu, äänitys jne.)
- käsikirjoittaminen
- tuottaminen (esim. tuotantopäällikkö, kuvaussihteeri, muut tuotantotehtävät)
- toimitustyö
- juontaminen
- opetustyö
- muu (täsmennä)
- Täydennä tarvittaessa

10. Vaativuustaso

- Tuotannossa avustava työ, esim. elokuvatuotannossa: runneri, valoassistentti... TV-tuotannossa: loggaaja, kuvausapulainen... radiossa: apulaistuottaja

- Toteuttava työ: esim. elokuvatuotannossa: kamera-assistentti, valomies... esim. TV-tuotannossa: kameramies, kuvaussihteeri... Radiossa: juontaja
 - Toteuttava, vastuullinen työ, esim. elokuvatuotannossa: valaisija, key-grip... Esim. TV-tuotannossa: kuvaaja, äänittäjä... Monimedialaiset tehtävät, esim. Radiossa : toimittaja, reporteri
 - Taiteellisesti, sisällöllisesti tai tuotannollisesti päävastuullinen työ, esim. elokuvatuotannossa: ohjaaja, pääkuvaaja, lavastaja, leikkaaja Esim TV-tuotannossa: ohjaaja, toimittaja, tuottaja. Monimediatoimittajat. Radio: tuottaja, toimitussihteeri
- Täydennä tarvittaessa

11. Valitse seuraavista tärkeysjärjestyksessä 1-5 tehtäväaluetta, joilla olet toiminut (Tärkeysjärjestys 1-5)

- Pitkä fiktio
- Dokumenttielokuva
- Kokeellinen elokuva
- Animaatio
- Mainoselokuva
- Radiomainos
- Muu mainosalan työ
- Musiikkivideo
- TV-draama
- TV-sarja (minisarja, päivittäissarja)
- Tosi-tv-ohjelma
- Lifestyle-ohjelma
- Viihdeohjelma
- Musiikkiäänitys
- Muu musiikin alan tehtävä
- Teatterityö (ääni, valaistus, videokuvaus, ym.)
- Monikameratuotanto (esim. konserttitaltioinnit)
- Uutisohjelma

- Ajankohtaisohjelma
- Radiokanava
- Mediakasvatus (esim. elokuvakasvatus, mediatyöpajat)
- Lehtityö
- Graafinen suunnittelu (TV-grafiikka, taitto)
- Monimediatautannot, monimediatyö
- Opetustyö
- Joku muu, mikä
- Täydennä tarvittaessa

12. Työsuhteen tyyppi: Valitse tärkeysjärjestyksessä 1-3 sellaista, jotka parhaiten kuvaavat työhistoriaasi viimeisen 5 vuoden aikana (Viimeisin numerolla 1, toiseksi viimeinen numerolla 2 ja kolmanneksi viimeinen numerolla 3)

- Pysyvä työsuhde
- Määräaikainen työsuhde (n. 1 vuosi)
- Useita lyhyitä työsuhteita (pätkätyöt)
- Freelancer
- Yrittäjä
- Työtön
- Opiskelija
- Opinnot ja osaaminen

13. Mainitse kolme tärkeintä ammattikorkeakouluopinnoissasi oppimaasi asiaa

14. Mitä sellaista osaamista olet työssäsi tarvinnut, jota AMK:ssa ei opetettu?

15. Mitä uutta osaamista arvioisit tarvitsevasi 5 vuoden päästä?

16. Muita ideoita, kommentteja...